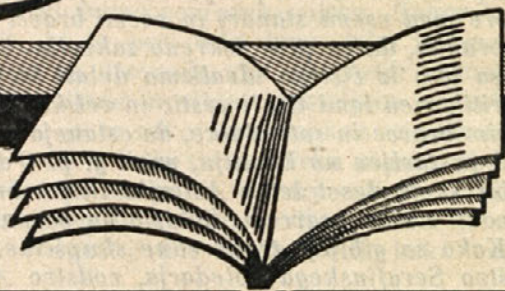

CVETJE

Letnik LIV.
Ljubljana

1937 - VII.
Julij

P. KRIZOSTOM:

Kita cvetja novomašniku

*Kito cvetja ti podajam,
novomašnik srečni.
Cvet kreposti naj te spremlja
proti domovini večni.*

*Rožice dokaz so nežni
naše vdanosti iskrene.
Vsi želimo, da veselje novomašno
v srcu nikdar ti ne zvene.*

*Bodi sam cvetlica zorna
v ortu svetega življenja,
ki nekoč bo v sladko radost
presajena iz trpljenja.*

*Vemo, da je skrita v cvetju
roža trnjeva — bodeča.
Le po boju pride zmaga,
po temni luč blesteča.*

*Prejmi torej cvetke sveže,
ki podoba tvoje so mladosti,
naj znanilke bodo tudi
tvoje sreče in svetosti.*

Visokospoštovani in dragi bravci »Cvetja«!

S prihodnjo številko pride uredništvo »Cvetja« po odločitvi provincialnega kapitlja v Ljubljani z dne 18. junija 1937 v druge roke. Skušal sem skozi vsa leta po svojih močeh prispevati za frančiškansko miselnost in evangeljske vzore med vsemi stanovci in vsemi bravci »Cvetja«.

To priliko porabim, da se prav iskreno zahvalim svojim zvestim sodelavcem, ki so vsa leta iz čistega idealizma delali in pisali za naš list. Veliko žrtev je skritih med temi tisoči vrstic in veliko prave ljubezni.

Obenem prosim bravece in sodelavnike, da ostanejo zvesti tudi novemu uredniku, ki je bil postavljen na kapiltju, preč. g. p. O d i l u H a j n š k u. Novi urednik je bil skozi deset let v Ameriki in bo brez dvoma veliko novega vedel povedati našim bravcem. Deloma ga poznate iz spisov: Razgled po svetu in Kako se gibljejo tretjeredne skupščine. P. Odilu je tudi poverjeno uredništvo Serafinskega koledarja, vodstvo Armade sv. Križa in Frančiškanske misijonske družbe. Tozadevni dopisi, prosim, naj se v bodoče naslavlajo nanj.

Prisrčno pozdravlja bravece in sodelavnice

preudani

Angelik Tominec.

—o.:

Božja knjiga

V ponedeljek popoldne sem obiskal starega moža, ki se vedno razveseli, kadar pridem k njemu. Na klopici je sedel pred hišo z malim pravnukom na kolenih. Oba sta bila zatopljena v slikanico, knjigo s podobami. Bil je to prizor, vreden, da bi ga umetnik naslikal in ovekovečil. Prijazni starček s snežnobelimi lasmi, vsled teže starosti upognjen, in malo, plavalaso, rožnato dete, krog in krog poletna krasota prirode — zima in pomlad sredi poletja. Če bi si v svojih zastavnih letih predstavljal jesen, potem so bili zastopani vsi štirje letni časi.

»Junak na mojih kolenih hoče vedno gledati slike, ki mu jih moram razlagati,« pravi praoče in se z nežnim pogledom ozre na malega dečka.

Ko mu odvrnem, da tudi odrasli z veseljem gledajo lepe podobe, izgovori mož modro besedo: »Najlepšo knjigo slik je razgrnil pred našimi očmi Bog.« — In z roko je pokazal na solčno svetlo polje in v ozadju na temen, senčnat gozd. — »Te knjige,« je dejal, »ne moremo nikoli do konca pregledati, in kar je največ vredno: njene podobe so žive.«

Ko sem se vračal proti domači hiši in stopal po ozki stezi med bogatim žitnim poljem, se je zazrlo moje oko v vso krasoto, ki jo je Stvarnik razsul po svoji prirodi, in zamislil sem se v besede starčka. Božja knjiga, ki po njej listamo, kako je lepa in bogata, kako pomembna, in vendar hite mnogi mimo nje s slepimi očmi in mrzlim srcem, kakor nespametni otroci!

Kolika lepota! Nobena umetnina, delo človeških rok, ne bo dosegla lepote in krasote dela Stvarnika. Božja knjiga nam odkriva velika in mala dela, a je vprav tako lepa v velikem kakor v malem. Kako krasno je to široko, valovito žitno polje v zlatem solčnem blesku, od gozda obrobljeno, od modrega neba obokano! In ko zaide solnce za škrlatno preprogo na zahodu ter razprostre noč svoj temni pajčolan čez počivajoči svet, medtem ko gledajo z neba tisoči in tisoči zvezdnatih oči, tu z jasnimi, blestečimi

pogledom, tam z zaspanim mežikanjem, ko se jih vedno več in več prikaže na prostranem oboku in se vedno bolj globoko odpre zvezdnato nebo, z dijamanti posuta neskončnost — ali ni to podoba, polna prekipevajoče krasote? — Bučče prihrumi vihar. Bliski sikajo in režejo ter razsvetljujejo obzorje. Grmenje bobni. Skrivnostni piš in šum pretresa ozračje, kakor da drvi mimo sovražna vojska. Kakor krdelo zveri divja vihar skozi vejevje, ki je prej tako lepo, tako krasno žarelo, oblito s solčnimi žarki, trga na drevesih, rije po gostih kronah in žvižga svoje grozne melodije. Če zajame nevihta, spremljana od bobnečega grmenja, v divji igri pokrajino, je to nekaj strašnega, a vendar nekaj veličastnega v vsej svoji grozi. — Če si kdaj stal na vrhu planin, obdan od neme veličasti gorá, ali na obrežju morja, ki se razprostira v svoji gladki velikosti ter se izgublja v nedosegljivi daljini, vzvišeni kakor je vzvišena misel na večnost, si gotovo v spoštljivem strahu čutil, kako velik je Gospod v svojih delih.

Toda čemu naj se oziramo samo v to, kar je izredno? Tudi vsakdanje in majhno v božjem stvarstvu je lepo. Mirno in ponosno stoji smrekov gozd. Solčni žarki se lomijo v temnih zelenih iglah in veselo zdrknejo doli do zemlje kakor radovedni otroci, ki kukajo iz omotične višave v temni prepad. Kakor samozavestna varnost šumi skozi veje in vejice. V ključovalni moči in krepkem zdravju stoji drevo poleg drevesa, kakor da bi bila ustvarjena za večno. — Stojim ob žitnem polju, ki je obrobjeno z ozko, zeleno trato: koliko lepote na tem perišču zemlje! Nežna trava s finimi bilkami in latami, smehljajoče se cvetlice s svojimi ljubkimi otroškimi očmi, tu jetičnik v nebesno modri obleki in poleg njega zlata zvezda regrata, marjetice s svojimi nežno belimi glavicami in živorumene zlatice, sredi vse te lepote pa cvrčanje in brčanje, skakljanje in vrvenje murnov in hroščev, zibanje svetlih metuljev in radostno brnenje čebelice, ki pogleda v vsako cvetno čašo, vse to majhno in nežno je tako izredno lepo in umetno, da se ne moremo dovolj načuditi. Vzemi v roko samo eno bilko in si jo oglej: umetnina v vsej svoji izpeljavi, ne slabo in pravilno zvarjena, ampak kakor z ljubečo, previdno roko izdelana. Ne, tudi najbolj spretna in potpežljiva roka umetnika ne more take bilke ustvariti.

Potem pa še življenje v tej knjigi božji! Vse klije in raste in cvete, duhti in poje, leze in leta in krili in skaklja. Vedno nova je knjiga, celo barve so žive, pridejo in gredo, rastejo in se izpreminjajo. Zato se ta knjiga nikdar ne postara, zato ni nikdar dolgočasna. Kot otrok sem v njej listal z mladim veseljem in kot mož še vedno občudujem vso lepoto in krasoto. Zdi se mi, da je leto za letom zopet vse predrugačeno, vedno novo in mlado.

Pa stoje ljudje pred to čudovito knjigo in ne vidijo ničesar, ali berejo iz nje in ne razumejo ničesar. Ta knjiga namreč hoče, da jo razumemo, razumemo v njenem najglobljem pomenu kot razodetje Boga. Vsa ta tisočera in tisočera bitja, velika in majhna, so glasniki Stvarnika, poslani, da nam pripovedujejo o njegovi vsemogočnosti, s katero je ustvaril vesoljstvo, o modrem Duhu, ki je zamislil tako čudoviti red, o dobrotnem Očetu, ki nam je dal na razpolago toliko lepega. Tako nam govori ta knjiga. Tudi o žalostnih dejstvih slišimo: zakaj v božji knjigi so tudi temne stvari, ki jih ni pisal Bog. Je to trpljenje in zlo najrazličnejše vrste; greh je to zarisal med lepe podobe. Lepa in krasna je природа, toda njeno lepoto kali in njen mir moti prekletstvo greha. In zato nas opominja, naj se osvobodimo greha; naš pogled se dviga tja gori, kjer prebiva sreča in mir v hiši Očeta.

Prevratnik

Skopljenci¹ in lena saturnovska² ločina — resnobni ljudje, ki pridejo, ko je vse že gotovo, in storjenega ne obnavljajo, temveč znova delajo in pačijo — le-ti so vselej kazali bojno lice onemu, kar se imenuje ali dozdeva paradoks³. Da bi se ne bilo treba truditi, kako razločevati svete paradokse od onih, ki so le bedasta igra vrtoglavih ali bolnih možganov, se izgovarjajo rekoč, da paradoksi niso nič drugega nego prevračanje starih in priznanih resnic: torej potvorbe in sicer, to pristavljajo, da bi nečimrnosti pristrigili peruti, potvorbe najlažje vrste. Ker se jim, bi človek dejal, zdi najtežje iti že po izhojeni cesti in črkovati vrsto za vrsto ono, kar so že pred njihovim rojstvom napisali ljudje, ki gotovo niso imeli njih lene navade.

Ko bi ti papagaji onega, kar je že povedano — znosni kot posredovalci izročila in nevarni kot ovira novega —, blagovolili iz prenatrpane pameti zajeti nekaj osnovnih misli, od katerih živi ali, bolje rečeno, umira moderna misel, bi opazili v veliko pohujšanje, da so vse ali skoro vse te osnovne misli golo prevračanje — torej nekaki paradoksi.

Če vam pravi Rousseau⁴, da so se ljudje rodili dobri, a da jih je izpridila družba, samo obrača že sprejeti nauk o izvirnem grehu; in če teoretik⁵ napredka zatrjuje, da od slabšega pride boljše; in pristaš evolucije⁶, da se zamotano poraja iz enostavnega; in zatrjuje monist⁷, da so vse raznolikosti le pojavi enotnosti, in marksist⁸, da je gospodarstvo matica duševnih pokretov; če trdi moderna prirodna znanost, da človek, kakor se je vedno mislilo, ni središče vesoljstva, temveč majhna živalska zvrst na eni izmed neštetihih zemeljskih krogel, raztresenih po vseirju; in če kriče protestantje: papež ne velja nič, a sveto pismo vse; in francoski revolucionarji: tretji stan ni nič, a mora biti vse — kaj so vsi ti storili drugega, nego rušili stare in splošne resnice?

A največji rušilec je Jezus. Najsmelejši paradoksist⁸, korenit in neustrašen prevratnik. V tem je njegova veličina. Njegova večna novost in mladost. Skrivnost, da se sleherno veliko srce prej ali slej nagne k evangeliju.

Učlovečil se je, da bi preustvaril ljudi, ki so obstali v zmotah in zlu; zmota in greh sta na svetu, in kako naj bi ne prevračal vodilnih načel tega sveta?

Berite še enkrat govor na gori. Na vsak korak pokaže Jezus svojo voljo, da naj nizko bo kakor visoko, da naj zadnje bo prvo, da naj postavljeno bo upoštevano, zaničevano naj bo spoštovano in naj se stara resnica šteje za zmoto ter vsakdanje življenje za pokvarjenost in smrt.

¹ Skopljenec = človek, ki mu je na umeten način odvzeta sposobnost za ploditev.

² Saturn — staroitalski bog setve in plodnosti.

³ Rousseau Jean Jaques (1712—78), francoski pisatelj.

⁴ Teorija je umstveno gledanje ali nauk, ki se v praksi ne izvaja; teoretik je pristaš tega nauka.

⁵ Evolucija = (miren) razvoj; revolucija = prevrat, nagel preokret.

⁶ Monist je pristaš monizma; monizem je nauk o enotnosti narave, o enotnosti stvari in duha.

⁷ Marksist je pristaš marksizma; marksizem je skupno ime za modroslovne, gospodarske in politične teorije Karla Marxa (1818—83): pretirano gospodarsko nasprotje med kapitalom in delavstvom delavce sproletarizira (spravi v uboštvo); temu sledi razredni boji, revolucija.

⁸ Paradoksen = v nasprotju s splošnim mnenjem ali pričakovanjem; čuden, nenavaden.

On je rekel preteklosti, zvijajoči se v poslednjih krčih, prirodi, ki so jo preveč voljno sprejeli za vodnika, mišljenju, splošnemu in navadnemu, najodločnejši »ne«, kar jih pozna svetovna zgodovina.

V tem je zvest duhu svojega plemena, je iz svojega lastnega padca dobival pobude za večje nade. Najbolj zaslužjen narod sanja, da bo s sinom Davidovim zavladal drugim narodom; najbolj zaničevan veruje v svojo prihodnjo slavo; od Boga najbolj kaznovan, misli, da ga Bog najbolj ljubi; največji grešnik je prepričan, da se bo on edini zveličal. Ah ta nesmiselna težnja hebrejske zavesti postane v Kristusu revizija vrednot, ki doseže s samo logiko njegovega nadnaravnega izvora božansko preoblikovanje načel, ki se človeštvo po njih ravna in jih spoštuje.

Zanesljivo spoznanje Jezusovo je enako prvemu odkritju Buddhovemu⁹. Ljudje so nesrečni. Vsi. Tudi oni, ki se zde srečni.

Indijec uči zatirati življenje, da bi zatrl bolečino; Jezus ve za drugo upanje, tem bolj vzvišeno, kolikor bolj se zdi nesmiselno. Ljudje so nesrečni, ker niso umeli najti pravega življenja; postanejo naj nasprotno od onega, kar so zdaj! delajo naj obratno od onega, kar delajo zdaj, in nastopil bo praznik sreče na zemlji.

Doslej so hodili za prirodo, dali so se voditi svojim nagonom; sprejeli so, in sicer samo na jeziku, začasno in nezadostno postavo, molili so lažne bogove; mislili so, da bodo našli srečo v vinu, v mesu, v zlatu, v oblasti, v okrutnosti, v umetnosti, v modrosti in je njih zlo postalo le večje. To se pravi, da je pot bila zgrešena; da se je treba vrniti; odpovedati se onemu, kar se je zdelo dobro, pobrati s tal, kar smo zavrgli; oboževati, kar smo vrgli v ogenj, in sežgati, kar smo oboževali; zatreti živalske gone in ne jih tešiti; boriti se s svojo naturo in je ne opravičevati; ustvariti novo postavo in živeti po njej strogo v duhu.

Če doslej nismo dosegli, kar smo iskali, ne preostane nič drugega kakor sedanje življenje popolnoma izpremeniti, to se pravi, preobraziti vso dušo.

Naša neprestana nesreča dokazuje, da je poskus starega sveta zgrešen; da je priroda sovražna; da se je preteklost motila; da življenje po načinu živali in po temeljnih živalskih gonih, komaj za spoznanje naličenih in pološčenih s človečanstvom, ni nič drugega kakor trohnoba v nezadovoljnosti in obupanje.

Dobro so videli oni, ki so z žalostjo ali roganjem proglašali neskončno bedo človekovo. Črnogledci imajo prav. Kako naj pobijamo nje, ki nas obtožujejo malopridnosti, prezirajo našo nemoč in zasmehujejo našo nizkotnost?

Kdor se ni rodil, da bi se zadovoljen valjal po nesnagi in požrl svoj kupček prahu, kdor nima samo želodca in dvoje rok, ampak tudi glavo in srce, komur je bila dana duša nekoliko nežnejše nravi in zato neprestano trpi, si ne more kaj, da bi se ne zgražal nad ljudmi. Pri nekaterih, ki so trše narave, se ta gnus izprevrže v odpor in sovraštvo; pri drugih, ki so plemenitejši in bogatejši po naravi, pa v usmiljenje in ljubezen.

Ko je Giacomo Leopardi¹⁰ nemara po krivdi nepopolnih kristjanov, ki so bili okoli njega, nehal ljubiti Kristusa, katerega je ljubil v mladih letih, ga je razjedal dvomeč obup in slednjič je zaključil, sama grenkoba in naveličanost je življenje in nič drugega, kdo bi se mu drznil odgovoriti: Molči, nesrečnik! Če čutiš zgolj grenkobo, prihaja le-ta od pelina,

⁹ Buddha (560—480 pr. Kr. r.), utemeljitelj indijske vere.

¹⁰ Giacomo Leopardi (1798—1837), italijanski pesnik, pesimist (črnogled).

ki ga žvečiš v ustih, in če se dolgočasiš, si kriv sam, ker si s peklenkim kamenom umovanja izžgal čustva, ki bi ti napravila življenje vedro ali vsaj znosno!

Ne. Leopardi se ni motil. Ko človek vidi ljudi, kakršni so, in nima upanja, da bi jih rešil, to se pravi, da bi jih preobrazil; če ne more živeti, kakor žive oni, ker se preveč razlikuje od njih, in če jih ne more vzljubiti, ker misli, da so obsojeni na bedo in večno zlo, in bo žival zanj vedno ostala žival, slabič ne bo nehal biti slabič in se bodo umazanci čedalje bolj pogrezali v nesnago, kaj more potemtakem še svetovati svojemu srečju, kakor da naj molči in se nadeja smrti?

Eno samo vprašanje je: Kaj so ljudje neizpremenljivi in nepoboljšljivi in se ne dajo predrugačiti? Ali more človek prestopiti meje svoje nature, se povzpeti do svetnika, dvigniti do božanskih časti? Vsa naša usoda je zajeta v tem vprašanju. Večinoma se ljudje niso v celoti zavedali vprašanja. Mnogi so verjeli in verjamejo, da se lahko menjajo oblike življenja, ne pa temelj, in da bo človeku dano vse, le narave svojega duha ne bo mogel izpremeniti. Človek postane lahko vedno večji gospodar nad svetom, bogatejši, učenejši, a svojega nravstvenega pojmovanja ne more zamenjati z drugim; njegova čustva, njegovi prvi goni bodo vedno isti, kakršni so bili pri jamskem človeku, pri graditeljih močvirnih mest, v prvotnih tolpah in pri ljudstvih najstarejših držav.

Drugi se sicer prav tako zgražajo nad človekom, kakršen je bil in kakršen je, a preden se vdajo obupu, ničevosti, gledajo na človeka, kakršen bi lahko bil, navdaja jih trdna vera v poboljšanje duše in srčno vidijo že v božanskem, toda strahotnem delu, da pripravljajo srečo svojim bratom.

Za ljudi ni druge izbere. Ali najbrezupnejša žalost ali najdrznejša vera. Ali smrt ali rešitev.

Preteklost je strašna, sedanjost je ogabna. Dajmo vse svoje življenje, žrtvujemo vse svoje moči, da ljubimo in razumemo, da bo jutri boljše in da bo prihodnost srečnejša. Če smo doslej grešili — in neizpodbiten dokaz temu je naš slabi položaj —, tedaj delajmo za rojstvo novega človeka in za začetek novega življenja. To je edini žarek upanja. Ali ne bodo ljudje nikoli deležni blaženstva, ali pa, in to je trdna vera Jezusova, če more biti sreča naš skupni in večni delež, je ne moremo doseči drugače kakor za to ceno. Ubrati drugo pot, preoblikovati dušo, ustvariti nove vrednote, odpovedati se starim, s svetniškim klicem »ne« nastopiti zoper varljivi svetni klic »da«. Če se je zmotil tudi Kristus, nam ne preostane nič drugega kakor brezpogojno zanikanje ter splošno in prostovoljno uničevanje. Ali strogo, dosledno brezboštvo — ne krotko, hinavsko brezboštvo opreznih dvomljivcev današnjega dne — ali močna vera v Kristusa, ki nas rešuje in obuja v ljubezni.

Tu vidimo izpolnitev božjih obljub in upov človeškega rodu, zglede in prerokb starega zakona. Resnična žrtev, tisti, ki za vselej izvede spravo človeka z Bogom, sledi prisposodnim in nemočnim žrtvam. Pravo žrtveno jagnje je zaklano, nebeška mana odslej ne hrani več samo ljudstva izraelskega, temveč vse narode Nove zaveze, vse resnične otroke Očeta vernikov. Po zgledu kralja salemskega daruje neminljivi veliki duhovnik po redu Melkizedekovem Najvišjem kruh in vino, »živi kruh, ki je prišel iz nebes« in »kruh, ki ga on da, je njegovo meso« in vino je njegova kri. »Resnično, če ne boste jedli mesa Sinu človekovega in pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi;« »zakaj moje meso,« pravi sam, »je res jed in moja kri je res pijača. Kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem.«

Kako so našli pot v Cerkev

Gilbert Keith Chesterton.¹

Četudi sem šele nekaj let katoličan, vendarle dobro vem, da je vprašanje: zakaj sem katoličan? čisto nekaj drugega kakor vprašanje, zakaj sem postal katoličan? Vedno več razlogov je, ki se polagoma javljajo in ki se jih konvertit komaj zaveda. Prvi nagib je morda že davno obledel, ko prihajajo drugi na vrsto in se vedno bolj uveljavljajo, tako da konvertit končno sam ne loči več njih zaporednosti.

Moja vera je podobna katedrali, ki je prevelika, da bi jo mogel do podrobnosti opisati. Zdi se mi celo nemogoče, da bi določil starost posameznih temeljnih kamnov. Zdi se mi, pa da lahko ugotovim čudno dejstvo, da me je tisto, kar bi me moralo najbolj odvrčati od katoličanstva, najbolj vlekle vanj. Marsikateri katoličan, mislim, se mora zahvaliti za prve korake v katoliško Cerkev tistim ljudem, ki katoliško Cerkev prav strupeno napadajo.

Posebno se spominjam zelo točno dveh slučajev. Dva pisatelja, če se ne motim Horton in Hocking sta našla vsa zavzeta in v grozi v neki katoliški mistični knjigi bogokletstvo brez primere. To mesto omenja in govori o brezmadežni Devici z besedami: »Vsa druga bitja se imajo Bogu zahvaliti za vse, njej pa je celo sam Bog hvalo dolžan.« Tudi jaz sem bil ves zavzet in kakor ob glasu mogočne pozavne sem rekel sam pri sebi na glas: »Kako čudovito je to rečeno!« Zazdelo se mi je, kakor da je nezaslišanost učlovečenja, če tega mistika prav razumemo, komaj boljše ali jasnejše izraziti mogoče.

V drugem slučaju je nekdo od uglednega uredništva »Daily News« omenil, kako je katoliška miselnost vse skupaj gola zunanost in navedel primer, da je francoski škof nekim vojakom in delavcem, ki so na smrt utrjeni mogli priti le zgodaj zjutraj k maši, dejal, da je ljubi Bog zadovoljen že samo z njih telesno navzočnostjo in da bo že njihovo trudnost in razmišljenost odpustil. No, in jaz sem se zopet mislil: »Koliko zdravega čuta imajo ti ljudje. Če kdo 7 km daleč pride, da mi izkaže neko ljubeznivost, mu bom vendar že samo to visoko uračunal, četudi potem pri meni kar pri mizi zaspi.«

Tako bi mogel povedati še to in ono prigodo iz tistega prvega časa, ko sem se bližal katoliški Cerkvi, kako so bile te moje težnje vedno iznova potrjene po takih protikatoliških izpadih.

Poleg božje milosti, ki je name delovala, se imam zahvaliti za mogočen nagib tudi zgodovini in zadržanju irskega naroda. Toda povedati moram, da ni v meni niti kapljice irske krvi; le dvakrat sem bil na Irskem in nimam nobenih interesov glede irske politike. Toda kmalu sem uvidel, da so Irci zmogli ta ogromni boj le in samo zato, ker je bila za vsem tem zunanjim naporom kot veliko gibalo: verska resničnost. Vedno bolj sem razumel in tudi vedno bolj jasno uvidel, kako je bilo krščansko ljudstvo iz nepojmljivih razlogov skozi stoletja preganjano in

¹ Gilbert Kit Chesterton. — Ugleden pisatelj in slovit časnikar.

zasovraženo, dokler nisem kar iznenada, čisto jasno razumel, da je tako moralo priti, ker so bili Irci prav tako temeljiti, kakor neprilagodljivi kristjani, kakor tisti, ki so jih za časa Nerona metali pred leve.

Tako je v meni raslo vedno mogočnejše hrepenenje, da postanem katoličan. Prišel sem do gotovih zaključkov prav na podlagi zgodovine, ko sem doznal, da so vse velike države, ki so se odtrgale od Rima, dosegle prav to, kar ljudje, ki prezirajo zakone in naravne postave, vedno dosežejo, namreč: lahek hipen uspeh, kmalu zatem pa občutek, da jih je zadrnila močna zanka iz katere ni rešitve.

Veliko mi je dalo tudi misliti, kako se ljudje vedno znova vrte okoli gotovih vprašanj, ki jih slučajno razgibljejo. Dandanes na priliko se vraževnost in mistična lahkovernost zopet strašno razširjajo in kmalu bo poleg katoličana, ki mu vsi nasprotniki očitajo zaostalost in ne vem kaj še, kmalu stal »učeni in duhoviti« agnostik ali po naše povedano, človek, ki vse zanika, kar ne more razumeti. Pa ravno zavoljo tega, ker je v svojem srcu ohol in ošaben, dopusti Bogu, da veruje najbolj neverjetne stvari in celo očividni nesmisel.

Človek se ne more zadovoljiti samo z naravo, samo s stvarjo, človek je že po naravi mistik. Človeška družba ima že od nekdaj nagnjenje, da se močno zanima za izredne in prekonaravne stvari. Pripomniti pa moram, da se le katoliški ljudje ozirajo na čisto vsakdanje zadeve in znajo biti praktični, dočim vsi ostali prezirajo vsakdanje življenje. Le katoliška Cerkve premore taka čudovita navidezna nasprotja v sebi objeti kot so: najstrožje samostansko življenje in najbolj idilično družinsko življenje. In pri vsem tem si ta dva stanova niti malo ne nasprotujeta, pač pa se med sabo izpopolnjujeta in možno je med njima najzaupnejše prijateljstvo. Povsod drugje bi tako strogo življenje izcimilo črnoglednost ali nenaravno odmaknenost od sveta, v katoliški Cerkvi ostane vse naravno in trezno.

Res je, da ima vsaka vera v sebi nekaj. Toda dobro samo na sebi, prava ponižnost in ljubezen in žarna hvaležnost do Boga, tega ni v drugih verah. In čim globlje sem skušal v to priti, tembolj jasna so mi postajala ta dejstva.

Povsod drugje utegne nastati kaj kmalu bolesten razvoj v tej ali oni smeri, zato ker jedro ni zdravo. Da povem bolj preprosto: protestantizem si je dovolil prosto razlago sv. pisma. Dokler to ostane v gotovih mejah, je zadeva koristna, če pa se začne stvar tako bohotno razvijati, da se vsak tretji nevednež lasti izredno jasnovidnost in preroški dar, postane vse skupaj smešno in žalostno.

Dočim najbolj nežna ljubezen do Brezmadežne Gospe ali najbolj strogo posnemanje sv. Frančiška ostane v jedru vedno čisto zdrava in zelo stvarna zadeva. Nihče ne bo zavoljo tega izgubil na svojem človečanstvu in ne bo preziral svojega sočloveka.

In kot zaključek še tole: Sloveči dramatik Bernard Shaw pravi, da želi, da bi vsak človek živel v kakem boljšem razdobju vsaj tri sto let. Z drugimi besedami povedano, je v tej želji izražena misel, kako bi bilo lepo, če bi vsak človek imel izkušnjo dolgih desetletij in bi ne bil tako zelo suženj vsakdanjega tiska, časopisov, javnega mnenja itd. In tu mi prihaja na misel, da ima vsak katoličan za seboj ne samo tristoletno, temveč dvatisočletno izkušnjo. Cerkev ni nobena iznajdba časa. Delo Stvarnikovo je, in po tisoč devet sto letih prav tako živa in prožna kakor v prvi mladosti, in celo najbolj zagrizeni sovražniki so v najglobljem srcu že pokopali vsako nado, da bi jo videli kdaj umreti.

Porcijunkula

Preveč je prišla ob kredit in skoraj pozabljena je že. Toda zopet jo moramo poživiti in nihče drugi je ne bo otel pozabljivosti kot tretjeredniki. Vzemite si torej k srcu in sklenite: Dnevi porcijunkule bodo za nas velik praznik. Če obhajate porcijunkulo doma v svoji fari slovesno, obhajajte jo doma, ako je ne obhajate slovesno in so samo označeni odpustki, je porcijunkula za nič. Ljudi je treba vedno zopet in zopet poučevati o porcijunkuli, in prvi pouk dobite samo tam, kjer so porcijunkulske pridige. To se vrši v vseh samostanskih cerkvah reda sv. Frančiška.

Pred leti so bile samostanske cerkve na porcijunkulo kot roj čebel, kjer je vse mrgolelo in šumelo. Odkar je bila porcijunkula raztegnjena na vse fare, je izgubila na privlačnosti. Kar je redko, to je zaželeno. Zdaj je cerkev porcijunkulske odpustke zopet omejila na samostanske cerkve, ali do prejšnje veljave bo težko zopet prišla porcijunkula. Pač, bo prišla, ako tretjeredniki zastavimo svojo moč. Letos vsi na porcijunkulo v bližnji samostan! Pa vsak tretjerednik naj agitira za porcijunkulo.

Kaj je porcijunkula, veste vsi! Odprta vrata v nebesa za nas, na stečaj odprta vrata iz vic ubogim dušam. Sebe obogatimo, svojim dragim rajnim pomagajmo.

V Ljubljani bomo letos porcijunkulo takole obhajali: V nedeljo 1. avgusta bomo imeli slovesno otvoritev porcijunkulskih slovesnosti točno ob 12. uri opoldne. Deset minut pred 12. uro bodo zvonovi s slovesnim pritrkavanjem naznanili odpustke. Ob 12. uri — opoldne bo procesija s svetinjo sv. Frančiška po cerkvi. Procesijo tvorijo križarji klarice. Po procesiji bomo molili prvih 6 očenašev in zdravamarij za prvi odpustek. Nato bo podeljen blagoslov s svetinjo sv. Frančiška. Ljubljanski tretjeredniki! Udeležite se gotovo te otvoritve porcijunkulskih slovesnosti.

Popoldne od 3. ure dalje bo spovedovanje. Zvečer ob četrta na 7. bo pridiga in slovesne pete litanije. V ponedeljek 2. avgusta bodo sv. maše kot ob nedeljah in praznikih. Ob pol 6. uri zjutraj bo pridiga. Ob 9. uri slovesna sv. maša.

Pogoji za porcijunkulske odpustke so:

1. Prejem sv. Zakramentov. Sv. obhajilo se prejme 1. ali 2. avgusta. Izpoved se lahko opravi že osem dni pred 2. avgustom, torej že 25. julija ali katerikoli dan potem. Lahko pa gre kdo k izpovedi in sv. obhajilu tudi v osmih dneh po 2. avgustu. In če kdo hodi k izpovedi vsaj dvakrat na mesec ali če prejema sv. obhajilo vsak dan ali skoraj vsak dan, mu za porcijunkulske odpustke ni treba posebej hoditi k izpovedi.

2. Obisk cerkve. Za porcijunkulske odpustke je določen obisk cerkve, ki pripada h kakemu redu sv. Frančiška: torej vse frančiškanske, kapucinske in minoritske cerkve. V drugih cerkvah se dobijo porcijunkulski odpustki le, če jim je dana ta pravica posebej od sv. stolice.

3. Molitev v namen sv. očeta. Za porcijunkulske odpustke je zdaj natančno določeno, koliko moramo moliti namreč: šest očenašev, zdravamarij in »Čast bodi«. Moliti se morajo prav te molitve, in vernikom ni dano na voljo, da bi molili kake druge enake dolge molitve.

4. Čas za porcijunkulske odpustke je: 1. avgusta od 12 opoldne dalje, in celi dan 2. avgusta do polnoči. Molitev lahko opravi

vsak sam, ali izmenoma z drugimi. Za vsaki novi odpustek je treba na novo obiskati cerkev in zopet moliti iste molitve.

Porecijkulske odpustke lahko dobivamo zase in za duše v vica. živim odpustkov ne moremo naklanjati.

P. ROMAN:

Druga plat zvona

Ker je dovoljeno, da v našo domovino prihajajo listi iz sosednje države in ti listi naravnost brezobzirno blatijo katoliško duhovščino in posamezni časopisi, dnevniki in tedniki pri nas, obsežna poročila ogabnih procesov, ki so v normalnih časih bila vedno tajna, s posebno slastjo poročajo slovenski javnosti, da ubijejo tako čast, kakor tudi sleherno zupanje do katoliških duhovnikov, je tudi naša pravica, če ne sveta dolžnost, da se b r a n i m o.

Uvodoma opozorim na to, da v Nemčiji katoliški časopisi, pa tudi nevtralni, pač smejo poročati o vseh umazanih procesih, ne smejo pa nikoli poročati o nesramnih lažeh vladnih časopisov. Zato se poslužujejo tistega, kar edino še imajo: prižnice in spovednice. Seveda tudi tukaj preži nanje vohun, ovaduh, plačan lažnik... toda nič zato, nazadnje resnica le pride na dan.

Kar sedaj poročam, je čista resnica in je vse dobesedno povzeto, zlasti kar se tiče gotovih dejstev, iz privatno razmnožene pridige stolnega župnika Johanna Krausa v Eichstättu dne 31. I. 1937. Ne bi govorili našemu ljudstvu o tem, da ni zadnji Goebbelsov govor, ki ga je imel pred nekaj tedni v Berlinu, in sicer v veliki dvorani, ki stoji nedaleč proč od stadiona in obsega 20.000 poslušalcev. Obenem pa so ta govor, poln zavijanja in najpodlejšega namigavanja ter svetohlinskega obračanja oči, prenašale vse nemške radiopostaje v široki svet. Tedaj se je pričel prav za prav v Nemčiji na vsej črti kulturni boj, ali preprosto povedano, država je pričela katoličanom in katoliški cerkvi jemati davne pravice in možnost živeti po svoji vesti. Sedaj ves svet vprašuje, kaj bo prinesla bodočnost, vprašuje pa tudi upravičeno: kje je resnica?

Mi navajamo dejstva, vi sami presodite o tej stvari.

»Skoro je leto dni, od kar sem prvič stopil na to prižnico. Bog mi je priča in mogoče boste hoteli tudi vi pričevati, da sem se pošteno trudil vzgajati otroke k redu, mlade in stare za prave kristjane. Zidati sem hotel, nikoli me ni veselje do boja vodilo do napada. Le trikrat sem se v preteklem letu boril, nikoli napadal, vedno le branil.

Prvič se je to zgodilo za binkošti preteklega leta, ko je nemško versko gibanje s policijskim dovoljenjem razširjalo letake in nabilo enega tudi na vrata stolnice. Ti letaki so vsebovali prava bogokletstva in moral sem to zavriniti kot kristjan, pa tudi kot pošten Nемеc. Stori sem to s poudarkom, toda tudi dostojno.

Na vseh svetnikov dan 1936. sem bil drugič prisiljen, da se branim, ko je neki govornik gospoda knezoškofa v Freiburgu in vse badensko duhovništvo umazano napadal in blatil. Poudarjam, nisem bil napadalec, le branilec. Pred štirinajstimi dnevi sem se moral tretjič postaviti, ko so se pojavile v časopisju lažne in neresnične govorice o katoliških duhovnikih. Spet ugotavljam, da nisem bil jaz napadalec, ki zanaša nemir in nestrpnost med ljudstvo, temveč oni, ki mislijo, da lahko zlorablajo kak slučaj in Cerkev ter duhovništvo blatijo. Prvič in drugič so molčali, ko sem se branil. To zadnje, pred štirinajstimi dnevi, pa so mi hudo vzeli

za zlo, zlasti ono besedo, ko sem vas pozival, da bodite nezaupljivi do onih časopisnihotic, ki govore o cerkvenih in duhovniških škandalih.

To mi daje povod, da v kratkem podam pojasnilo k onim slučajem, ki sem o njih že govoril.

Kot prvi slučaj lažnega časopisnega poročanja sem prebral članek iz časopisa »Der Stürmer«.¹ Kakor navaja ta članek, je neki kurat Franc Steigerwald pisal na uredništvo tega lista: »Zakaj sem kot katoliški duhovnik izrazit sovražnik Judov? Zakaj berem ta list? Zakaj pozdravljam vaše delo? Jud je pripadnik tistega naroda, ki ga je Bog zavrgel in preklel. Uresničenje te kletve vidim v tem, da so Judje do konca časa obsojeni, da so hlapci in pomagači samega hudiča. Če ne bi teh tovarišev in najemnikov hudičevih ob vsaki priliki najostreje napadal, bi svoj poklic in poslanstvo kot voditelj ljudi do Boga, napačno razumel.«

Tako katoliški duhovnik nikoli ne piše, ali pa je nehal biti katoličan.

Nato je bil razposlan na vse katoliške škofijske ordinarijate dopis — kje se nahaja ta »katoliški kurat«. Ugotovilo se je, da tega duhovnika sploh nikjer v Nemčiji ni. Skozi cele tedne so to ugotovitev prinašali katoliški časopisi, gotovo je, da tudi uredništvo »Stürmerja« ni prezrlo tega uradnega obvestila, vendar ni hotelo prinesiti preklica ali popravka...

Drug slučaj je iz Offenburga. Devetnajstletni študent teologije H. Schülle se je moral pred tukajšnjim sodiščem zagovarjati zavoljo težkih zločinov zoper nravnost. Schülle, tako poroča časopisje, je bil vodja vseh katoliških mladinskih zvez za badensko pokrajino. Omembe vredno je, da je Schülle smel nadaljevati z odobrenjem cerkvenih oblasti svoj študij tudi potem, ko se je zaznalo za njegovo življenje. To je poročilo uradnega lista DNB.

Katoliško ljudstvo je seveda v svojih dvomih poslalo cele koše pismenih vprašanj na nadškofijski ordinarijat v Freiburg, kako je s to stvarjo. Ordinarijat je poslal na državni tiskovni urad v Berlin dobesedno sledeče besedilo: »Mi moramo imenovati notico, da je Schülle smel in mogel po odkritju svojega življenja nadaljevati svoj študij, podlo obrekovanje.«

Točno je: Sch. je bil v sedmi gimnaziji, ne pa v teologiji, vsako drugo poročanje je zlohotnost. Točno je, da je »Frankfurter Zeitung« to preklicala in nadejal sem se, da bo isto storil tudi časopis, ki je tudi pri nas v Sloveniji dovolj znan, »Völkischer Beobachter«. Seveda se to ni zgodilo. Točno je, da Sch. ni nikoli govoril ali bil osebno znan z nadškofom, temveč, da je nadškof šel v Kisslau, da tam obiše nekega zaprtega svojega duhovnika in se je tam Sch. prvič obrnil do škofa s par besedami. Uradni dopis hrani stolni župnik Johann Kraus. Točno je, da so nekateri listi poročali: kaplan Dettinger je omenjenemu Sch. rekel, da čisto lahko naprej študira za duhovnika. Resnica je, da je pred škofijskim ordinarijatom kaplan Dettinger bil zaslišan in je pod prisego izjavil, kako je razložil materi omenjenega Sch., da je izključeno, da bi mogel postati duhovnik. Prosim, presodite sami, na kateri strani je lažno poročanje!

Tretji slučaj. V časopisu »Augsburger Nat. Zeitung« z dne 5. XII. 1936 piše dr. Sewald pod naslovom: »Tako izgleda v Dachau.«

¹ »Der Stürmer« — slovensko »Udarnik« — je silno piše proti Judom, mestoma pa seveda prav tako strupeno napada katoliško Cerkev

V tem članku poroča o svojem razgovoru z nekim visokoraščenim jetnikom takole:

»Zakaj ste zaprti?«

Radi nenravnih zločinov.

»Čedna reč! Kaj ste po poklicu?«

Župnik.

»Kje ste študirali?«

V Insbruckú pri jezuitih.

»In kje ste še bili?«

V Rimu.

Bil sem eden onih, ki so vzdrževali zvezo med Moskvo in Vatikanom. Meni (dr. Sewaldu namreč) je zaprlo sapo, tako sem bil presenečen. Toda poleg mene je stal poveljnik taborišča in pokimal z glavo: »Da, tako je, mož govori resnico.«

Obrnili smo se na vodstvo taborišča v Dachau in prosili za uradno sporočilo glede imenovanega jetnika. Uradni odgovor se je glasil, da tam ni nobenega katoliškega duhovnika, še manj pa župnika in mestni župnik iz Dachau-a je 14. XII. 1936. uradno sporočil ordinarijatu v Monakovem, da je praporščak Baronovski dva krat izjavil, da v taborišču sploh ni nobenega duhovnika.

Sodite sami, kdo lažno poroča!

Dan za dnem rjovejo stotisoči listov obrekovanje za obrekovanjem v svet. Berlinski ordinarijat se je pogajal z državnim propagandnim ministrstvom, da bi te laži in podla obrekovanja preklicali. Dejstvo je, da je katoliški cerkveni list v Monakovem poročal o enem izmed ugotovljenih slučajev, pa ga je policija zaplenila in zahtevala, da se iz petdesettisoč izvodov (50.000) dotična stran iztrga! Kaj nam preostaja drugega kot prižnica, da vam moremo povedati resnico. Kardinal Pacelli, vatikanski državni tajnik, je pisal vladi že 20. maja 1936. pod št. 1044/36: »Sedaj je sveti stolici zanesljivo znano, da v pogostih slučajih, ko gre za slične prestopke in so se dogodili v državi od članov državne stranke in njeni organizaciji, če so sploh te prestopke zasledovali, odgovorni krogi vse utajili pred javnostjo in pripadnost k stranki docela zamolčali. Znano je tudi, da so katoličane, ki so državni oblasti take slučaje naznanili, kaznovali, namesto da bi državni tožilec nastopil proti zločincem.«

Ce na tak način ugotavljamo uradno in pošteno resnico, nam takoj prično očitati, da smo podpihovalci in hujskači, da delamo nered in nemir. Pravijo, če bi mi ne zadržali boljsevizma od nemških meja, bi sploh več ne stali na vaših prižnicah. Poglejte v Španijo, kjer so cerkve požgane in svetišča oskrunjena. Tisoči in tisoči redovnih in svetnih duhovnikov so bili zaklani. Nihče vam ne brani, da bi molili v vaših cerkvah, nihče vas ne meče iz vaših ,palač'.« Vem, da so v Španiji cerkve porušene in sežgane, vem da so jih v Rusiji docela porušili, vem, da so v Španiji na tisoče duhovnikov postrelili, v Rusiji nad desettisoč poslali v sibirski mraz. Toda jaz vas vprašujem: soli porušene cerkve in goreča svetišča, je li smrt in pregnanstvo najhujše zlo in največja nesreča? Kdo to pravi, je materijalist. Priznam, da bi se mi oko orosilo, če bi videl te prekrasne cerkve porušene. Toda manjka mi besed in solza bi zledenela na licu, ko vidim in slišim, kako Cerkev in duhovnike dan za dnem ponižujejo, obrekujejo, onečaščajo in teptajo v blato. Ne goreče cerkve, ne smrt, ne pregnanstvo ni tako hudo kot brezčastje, kot sramota, da vaši otroci kažejo za nami in si vi na tihem šepetate: »Ta je tudi eden izmed tistih.« In k temu naj molčimo, to naj mirno nase vzamem? Kot kristjan, kot duhovnik, kot bivši častnik na fronti?! Ne da bi hotel

samega sebe hvaliti, ne, temveč le, da mojo pravico poudarim — nastopiti za mojo čast in se potegniti za čast katoliške cerkve:

»Sem že star častnik iz fronte in mojo srčno kri sem daroval za domovino. Ob Somi sem si pridobil saško kolajno Friderika Avgusta, pri Verdunu ob Chemin de Dames srebrno kolajno za neustrašenost, pri Amiensu 1918 l. zopet odlikovanje, moja leva roka je bila ranjena od granat, desna nadlaket prestreljena od strojnic, da mi še danes ne služi, kot bi sicer, desna pljuča prestreljena, trikrat sem bil na posledicah te rane operiran, dvakrat so mi zlomili rebra. Stojte sem šel skozi ognjeni dež in nisem tekel in če sem jaz vodil napad, so mi vojaki brezpogojno sledili, ker so me imeli za neranljivega. To lahko izpričajo moji polkovni tovariši, s katerimi me še danes veže bratovsko tovarštvo. In sedaj naj bom tako brez vse časti in naj sprejemam brce in zahrbtne udarce, ki so naperjeni proti duhovnikom, bogoslovcem in sploh proti cerkvi in sicer od takih, ki so tedaj ležali še v plenicah, ko smo mi prelivali kri.

Ne, tega ne prenesem. Po konkordatu imamo pravo javnega bogoslužba. Toda vsaka procesija, vsako romanje, ki ni že oddavna v navadi, je prepovedano. Samostanskim učiteljem, ki so jih pregnali iz šol, ni odprta nobena možnost, da se prežive. Ponekod prepovedujejo celo, da bi smeli sprejeti delo; kar je dovoljeno vsakemu rokodelcu, tem žrtvam podlega sovraštva ni dovoljeno. Na šolah pogosto vise letaki, ki mažejo čast slehernega duhovnika. Nedorasli fantalini pojo sramotno pesem:

»Ta črne k zidu postavite,
to črno farško kri prelite!

Dokazal sem svojo ljubezen do domovine v preteklosti kot nemški častnik in jo dokazujem vsak dan kot častnik Kristusove armade, če po besedah umirajočega velikega maršala Hindenburga, skrbim za to, da se Kristus oznanja v naši domovini. Zato prisezimo trikrat z vso ponosno samozavestjo pred izpostavljenim Najsvetejšim sveto prisego: vse za domovino in domovino za Kristusa!«

Mislim, da je prav in pošteno, da sem to objavil, zakaj tudi vi, čislani bralci, imate večkrat priliko poslušati vsemogoče izpade proti veri, proti duhovnikom, proti cerkvi. Strašno veliko vedo povedati ljudje, ki so sami brez vesti in brez časti. In prav je, da jim veste odgovoriti, prav je, da znate biti previdni in take govornice pretehtati.

P. M. LEKEUX, O. F. M. — P. EVSTAHIJ:

Marjetica — vzorna tretjerednica

(Nadaljevanje.)

Če je bila Ivana neprijazna do nje, se ji je Marjetica za to zahvalila. Tudi najbolj godrnjavi značaji je niso mogli zbegati v njeni vedri bodrosti. Ako je bil kdo proti nji trdosrčen, se je obnašala nasproti njemu posebno ljubeznivo. Prednica benediktink ji je bila — seveda nehoté — prizadela hudo bridkost. Marjetica si je prizadevala, izkazati ji razne usluge ter napravljati veselje.

Če je opazila, da je komu storila kaj žalega, ji ni dalo miru, dokler ni napake spet poravnala. Nekoč je morala grajati neko pevko svojega pevskega zбора; uganila je, da je pevka razžaljena. Pol ure nato je bila Marjetica pri nji in ji je s prijaznimi besedami prinesla cvetlično vazo, (katero je bila vzela doma).

Naša sestra Betka je vodila drug pevski zbor. Ker sta se oba pevska zbora kósala med seboj, je pogosto prišlo do tega, da sta se sestri, njuni voditeljici, kaj malega sporekli, in to tem bolj, ker Betka ni bila ravno zgled potrpežljivosti. Po vsaki praski si je Marjetica izmislila kar si bodi že, da bi izbrisala vsako sled zagrenjenosti v srcu svoje sestre.

Priletne starše je obsipala z ganljivo prisrčnostjo. Dobro se je vedela, da jih žali njena preobilna dobrodelnost in pa to, da je neprestano odsotna z doma, toda bogato jih je odškodovala, kadar je domov prišla. S seboj je prinesla mala darila, kaj nepričakovanega, slaščico za očka, izkazovala obema ljubkanje, in materi je odvzela mala dolžnostna opravila, kjer je le mogla. Ni vedela, kaj vse naj bi storila, da bi staršem napravila veselje. Ker je priletni očka rad prepeval pesmi iz svoje mladostne dobe, je pogosto sedla h klavirju ter igrala tako dolgo, dokler je želel, najsi jo je čakalo še toliko drugega dela. V teh tako hudih časih je bila priletnim staršem tolažba in sončni žar.

*

Pod oblažujočim in krepkim vplivom ljubezni se je bila čudovito razvila, bila je »polna milosti«.

*

Ko je po Marjetkini smrti hotel pater N. posvetiti nekaj vrstic njenemu spominu, je menil, da ne more storiti nič boljšega kakor iz spisov L. Veuillota¹ prepisati tole mesto, ki je primerna podoba naše Marjetice:

»Ah, kdo mi dá besede, da bi jo opisal, kakor sem jo nekoč videl, cvetko skromnosti, katere prijetni vonj me še sedaj navdušuje?! Ne bom je imenoval, zakaj ponižna je, in nikakega izmišljenega imena ne denem pod njeno sliko, zakaj resnicoljubna je. Če jo poznate, molčite in prizanosite mojemu slabotnemu peresu. Ona sama se bo pri tem nepopolnem načrtku smehljala, vzdihnila bo in rekla: »Moj Bog, kdo je ta svetnica?! Kako rada bi jo poznala in kako rada bi ji bila podobna!«

Bila je rojena nad množico, toda prostovoljno se je zasenčila; v očeh ljudi se je zdelo, da se je zgrudila, toda Bog je videl, da se je dvignila. Njena lastnina so vsi darovi, ki so svetu všeč, toda svet tega nič ne ve, zakaj pokaže se le takim, kateri ne izrekajo pohvale. Zagrnjena gre s povešeno glavo in brez vsakega lepotičja od svojega doma v cerkev ter iz cerkve v stanovanja ubogih in nesrečnih. Sto in sto mladih moških jo je srečalo neštetokrat, pa poznajo le njeno črno obleko ter njen črni klobuk: ona, puščavnica sredi življenja, ne pozna nobenega izmed njih!

Ubožci so videli nežne bele roke, katere so jim tako požrtvovalno postregle; slišali so ljubeznivo blagozvočnost njenega glasú, ki jih je tako prijazno tolažil, začutili so čar njenega čilega in ljubkega duhá, ki je na tako raznovrstne načine in s tako dobrotnimi besedami potolažil njih bridkost, olajšal njih bedo, razširjal upanje, tolažbo, mir in srečo ob njihovem ognjišču. Toda kaj jim je do lepote, duhovitosti in miline?! Videli so le miloščino. Angel, od Boga poslan, jih je obiskal, nihče se ni čudil, da je angel lep in usmiljen in da dela čudeže. Zahvaliti so se angelu in poveličevali Boga.

¹ Louis (beri: Luf = Ludovik) Veuillot (beri: Vöjó, Vejó), rojen l. 1813., umrl l. 1883., eden izmed najsljajnejših časnikarjev 19. stoletja, duhovit in plodovit francoski pisatelj, odločen bojevnik za katoliško razodeto resnico in za pravico Kristusove cerkve; od l. 1843 do svoje smrti (1883) je bil glavni urednik tedanjega vodilnega katol. dnevnika »Univers« (beri: Ünivèr). Spisi obsegajo več debelih zvezkov. — Pripr. prev.

Morebiti je bila v notranjosti svoje duše od preizkušenj obiskovana — vsaj menil sem, da sem to uganil ob tihem vdanosti, ki je iz njenega pogleda govorila — in se je na tihem bojevala. Bog edini je poznal boj in zmago. Če so izmed solzá, ki jih je pretakala nad trpljenjem svetá, nekatere potekle tudi nad njenimi lastnimi bolečinami, ve to le nebeški Zaupnik, ki si ga je bila izvolila. Umrljive oči so videle le njeno smehljanje. O smehljaj duše, ki je na skrivnem ranjena, toda ne izgubi upanja! O vzdih, ki jih ustnicam iztrga težak, toda drag križ, Bog ve, iz katerih globočin izvirate, svet vé le to, da prijetno donite! Podobna škrlatno rdečim rožam, ki zrastejo iz krvi mučencev in naokoli napolnjujejo zrak s svojo dišavo, tako razširjaš ti slastni in okrepcujoči prijetni vonj žrtve, ki so se zanjo trudili svetniki, žrtve, katera dobi in nakloni mlačnim gorečnost in milost izgubljenim dušam. O Bog, ne dopusti, da bi ostalo prikrito toliko veličine! Pripelji tudi druge duše k tem zakladom, ti veš, koliko bede more polajšati že sam pogled nanje.◀

X.

Zadnja daritev

*Nihče nima večje ljubezni,
kakor tisti, ki dá svoje življenje
za svoje prijatelje.* Jan 15, 13.

Ako je človek izgubil vse svoje dobrine, svoje premoženje, svojo čast in svojo prostost, če je, priklenjen na bolniško postelj, le še siromašen ostanek samega sebe, mu pa vendár ostane še ena dobrina, katere se krčevito oklepa: — življenje. Ako nima nikake radosti več, zadnja in bistvena mu preostane: živi, gleda svetlobo, diha prijetno vonjavo cvetlic, misli, dela, biva. To veselje, katero traja delj kakor vsaka bolečina, odtehta vse trpljenje; kakor se ranjena žival, ki se zvija od bolečin, še umakne poslednjemu udarcu, takó sprejme človek — čeprav srdit — trpljenje, ker je vendár le še življenje, in na smrt obsojeni si izprosi kot milost, da bi smel životáriti v ječi. Človek hoče živeti, noče prenehati biti, poln groze se umakne odprtemu grobu in pripravljen je vse žrtvovati, da se ne bi zgrudil v temni nič.²

Darovanje življenja je najvišji junaški pogum, slava hrabrega vojaka in glorijska krščanskega mučenca, krona Kristusovega človeštva.

Ako naj bi Marjetičina dušna veličina dosegla svoje dovršenje, je mórala njena velikodušna ljubezen dospeti do te poslednje daritve. In žrtev ji je bila dovoljena.

* * *

Trije izmed nas sinov smo bili na bojišču. Naši ubogi starši so živeli v neprestanih skrbih. Pisma so redko prišla. Po več mesecev niso zdaj o tem, zdaj o drugem prejeli nobenega sporočila. Kaj vse so morali tedaj prestati!

Marsikaterikrat je Marjetica dobila mater v solzah in polno srčne bridkosti pri misli, da je eden izmed nas gotovo mrtev. Tedaj je tudi njo prevzelo. Kako bi Marjetka, — ki ni mogla gledati nobene uboge žené, da se joka, ne da bi sama jokala z njo vred, — strpeti mogla videti svojo dobro, priletno mamico v solzah, ne da bi občutila najgloblje so-

² To je seveda povedano z naravnega stališča, predvsem gledé telesnega življenja, zakaj le-to v resnici premine — do dneva vstajenja. Neumrljivo dušo vernega človeka pa bega skrb in strah, kakšna bo njena — večnost. — Prip. prev.

čutje?! Tolažila jo je ljubeznivo ter jo obsipala z vso svojo prisrčnostjo. Ali kaj storiti, da se bol popolnoma odstrani?! Predstavljala si je, kakšen smrten udarec bi bil za starše, če bi nekega dne prejeli sporočilo: Padel je! Pogrešamo ga!... In ali ni to zelo verjetno?! — Tedaj se je v njeni duši dvignila vroča želja nekaj storiti, karsibodi že, da bi odvrnila udarec od svojih dragih, da ga prestreže sama, da bi obvarovala nje pred njim. Ali kaj?!

»Ti prideš spet!« mi je bila rekla pri slovesu. Že prvi dan se je bila darovala za tiste, ki so šli na bojišče, to je bilo zanjo umljivo samo po sebi, ki se je zmerom žrtvovala. Toda žrtveni dar takrat še ni bil sprejel določene oblike, ko je videla starše jokati, je dobil obliko.

Gotovo je bilo po enem izmed prizorov tarnanja: starši niso bili nič več mogli obvladati svoje bridkosti, vse prigovarjanje in ljubkovanje ni bilo nič izdalo, mati ni prenehala jokati se in v svoji obupnosti je vedno znova govorila: »Ne, nič več se ne vrnejo... končano je... nič več jih ne bom videla...« Ihtela je, obraz si je pokrila z rokami, in tudi priletni oče je bil globoko žalosten ter si je rahlo jadikujoč otrl solzo.

Tedaj je Marjetica šla v svojo sobico ter se je jokaje zgrudila na kolena. Z razprostrtimi rokami, kakor na daritvenem oltarju, je molila: »Moj Bog, sprejmi moje življenje v odkupnino za njihovo, daj, naj jaz umrjem, da se oni vrnejo, da bodo moji starši imeli veselje spet videti jih... Tukaj sem, o Jezus, sprejmi mene... V Tvojem naročju se ne bojim smrti.«

To je privrelo iz njenega srca kakor žareča puščica, ki je morala prodreti do božjega Srca. Bila ni prošnja izmed mnogih, kakor jih mi tako pogosto izrečemo, mi, ki vzdihujemo po mučeništvu in ne moremo prenašati niti kakega nahoda ali majhnega ponižanja. Vso svojo dušo je bila izlila v to prošnjo, bila je sklepni člen v verigi njenih žrtev. To molitev je opravila z isto odkritosrčno požrtvovalnostjo kakor vsako drugo, ki je v njej prosila trpljenja. In vedela je, da »Bog usliši takšne prošnje«, izkušnja jo je bila izučila; vedela je, da gre tukaj za njeno življenje.

Toda topot je gotovo jasno in določno zaslišala božji odgovor; zakaj od tega časa poslej ni več dvojila, vedela je, da je njena daritev sprejeta, da je vse sklenjeno, da je njen konec blizu. Z žarečimi očmi, z obličjem polnim vedrega miru, se je vrnila k staršem ter s pogledom, ki se je zdelo o njem, da zre preko zemeljskega, je dejala materi:

»Ne jokaj več, mamica, vrnili se bodo!«

Mati, začudena nad poudarkom njenega glasu, jo pogleda. Bilo je, kakor da bi bila Marjetica prejela popolno gotovost, tako zanesljivo je poslej o tem govorila.

»Vrnili se bodo!« je rekla še enkrat s takšno določnostjo, da je mati nehala jokati se.

(Nadaljevanje prihodnjtč.)

DR. TIHAMER TOTH — F. T.:

Radosti dela

Kdor ljubi svojo domovino, naj pomisli, kaj pravi grof Štefan Széchenyi, »največji Madžar«: »Resnična moč naroda je v številu učenih glav... Rodovitna polja, gore, kovine itd. še ne predstavljajo moči celote, temveč znanje, ki jih ume pametno izkoriščati.«

Ali bo lagoden, len fant kdaj koristen član človeške družbe? Kaj bo mladina, ki je lahkomiselná in se boji vsakega dela, mogla graditi

domovino? Kdor dela mlad samo, kolikor ga ravno primorajo, kako bo vršil svoje dolžnosti, če postane samosvoj gospodar?

In vrh tega je lenuh človek, ki muči prav za prav samega sebe in je svoj lastni rabelj. Kdor ima vse, kar rabi, ki mu vse želje bero tako rekoč iz oči, ki mu je življenje nekaka »Indija Koromandija«, živi pomilovanja vredno življenje. Med delom po bliskovo mineva čas, brezdelnemu potekajo prepočasi celo minute. Postopanje je človeku največja muka.

Kaj manjka takemu človeku?? Veselje do dela, ki ga pridobiš s samopremagovanjem, samozatajevanjem in vztrajnostjo.

Kakšen blagoslov je delo, ve samo, kdor je dolgo časa — recimo zaradi hude bolezni — bil obsojen na brezdelje. Kazen jetnikov lahko izpremeniš v neznosno muko, če jim odtegneš delo in morajo po cele ure, dni in tedne sedeti brez dela v celici. Človek bi zblaznel.

Rimski cesar Septimij Sever je l. 211. ležal na smrt bolan v Britaniji. Vstopil je poveljnik, da bi zvedel za geslo armade. »Laboremus«¹ odgovori cesar, bolni cesar! Vedel je, da se dolžnost in življenje rodita hkrati in da je dolžnosti konec šele tedaj, ko nas zabijejo v krsto.

Brez dela je življenje prazno. Duh lenega človeka postane omahljiv in volja mu opeša. Prav delo je, neprestani napor, ki zlasti krepi voljo. Kdo dela, ne utegne biti zadovoljen s svojo usodo. Delo, ki ga opravljamo z veseljem in ki se vanj poglobimo z vso dušo, nam celo pomore, da pozabimo na manjša telesna neugodja (zobobol, malo mrzlice).

Rad bi videl, ko bi postopači in lenuhi med učenci vsaj enkrat resno razmišljati, kako velika odlika je zanje, da se smejo učiti. Drugim fantom, ki so rokodelci, je treba že zgodaj iti za zaslužkom; delati morajo pri stroju, v delavnici, na polju in veliko zanimivih stvari jim ostane vedno nepoznanih. Pred teboj pa vstajajo, kadar se učiš ali bereš, junaki iz tisočletnih grobov; veliki misleci se pogovarjajo s teboj; svetovno znani pesniki ti bero svoja dela; spomeniki zdavnaj izumrlih narodov se dvigajo pred tvojimi očmi; načrti in misli največjih mož ožive pred teboj. Kdor pa nima prilike za učenje, vsega tega ne bo zvedel nikoli. Slišiš o čudežnem življenju v morski globini, slišiš o velikosti silno oddaljenih zvezd in o veličastnih zakonih narave. Kako hvaležen bi moral biti, da se smeš učiti!

Res vestnega učenca navdaja to veselje in se ne uči, ker se mora, temveč radovoljno in kolikor more. In ko je popoldansko učenje pri kraju in sede truden k večerji, vendar čuti radost dela kakor jo opeva Schiller² v Pesmi o zvonu:

S čela liti
mora znoj vroč,
delo mojstru naj bo v čast.

Tako me je bolela glava

In zdaj opazuj mladega človeka, kakor ga vidimo pogosto: mehkuzca, ki ti ga opišem. Gosposka zunanost, raglan³ po zadnji modi, rjavi čevlji, lična zapestna ura, parfumiran žepni robec in v duši — zevajoča praznота. Pravi, da je študent, pa dela vse drugo, samo študira ne.

Če iz ust takegale preračunljivega, izostajajočega fanta namesto od-

¹ Laboremus! = Delajmo!

² Schiller Johann Cristoph Friedrich (1759—1805), nemški pesnik.

³ Raglan je širok, ohlapen moški plašč, ki je svoje ime dobil po lordu Raglanu.

govora slišim lažnivo opravičilo: »Gospod profesor, nisem se mogel naučiti, me je tako bolela glava,« me vselej navda neprijeten občutek.

Glava ga je bolela! Kaj še; len je bil. Takšnim nepridipravom bi kaj rad pokazal veliko fantov, ki so nadarjeni, pridni in vztrajni in bi se res radi učili, pa nimajo denarja; ali če se jim posreči, da obiskujejo šolo: koliko si morajo odreči, samo da lahko nadaljujejo študij!

Nje pa seveda boli glava?! Z lenobo so tako oslabili moč svoje volje, da jim je naravnost telesna muka vstati z zofe. Vsako popoldne (recimo rajši: ponoči ob kakih enajstih) se uče sicer kake pol ure, pa si hkrati seve vsakih pet minut pogladijo svetle z briljantino namazane lase. Opaziš, da jim je tudi med učenjem lastna oseba največ. Seveda potlej pri odgovorih ne gre gladko od rok. Kako prav ima vendar Schiller²:

Resnobi le, ki trud je ne plaši,
šumi resnice vir globoki,
pod dletom močnim le se oddrobi
drobec trd marmorni.

Vsak človek porabi v življenju neskončno množino zemeljskih zakladov (hrane, oblek i. dr.), na kakršenkoli način mora to tudi plačati. Za porabljene zemeljske dobrine plačujemo z delom. Kdor ne dela, je breme za človeško družbo, ker samo použiva, ne da bi použito nadomestil. Zato piše sv. Pavel Tesaloničanom jasno in kratko: »Kdor ne dela, naj tudi ne jé!«

In sicer niso dolžni delati samo oni, ki si morajo zaslužiti kruha. Ne, dragi moj! Če bi bil še tako bogat in bi tonil v izobilju, tudi tedaj bi moral delati. Lenoba je vseh grdob grdoba in nje posledica je duševna zaostalost. Kdor se ne uči, ne more pravilno presojudati sveta, postane suženj drugih, ki vedo več, in naj po vnanjem videzu sedi tudi na kraljevskem prestolu.

Kdor pa veliko dela, postane vodja svoje okolice, njegova beseda ima stoletno veljavo in kaže pravo pot tudi potem, ko je njegovo telo že zdavnaj strohnelo. V svojih pesnitvah nam še danes z živo svežostjo govore klasiki. Platon⁴ nas še danes uči modrosti, Virgil⁵ in Dante⁶ tudi danes pojeta, Shakespeare⁷ nam tudi danes pretresa dušo — vsi stoletja po svoji smrti. Uspeh dela je spomenik, trajnejši od bron. Ko bi to vendar hoteli pomisliti oni učenci, ki jih vedno boli glava!«

Čebela in čmrlj

Ne pravijo zaman, da je čebela vzor pridnosti. Neutrudna je njena vztrajnost, od ranega jutra do poznega večera leta od cveta do cveta in nabira med. Kaj ji ni podoben tudi učenec, ki marljivo sedi pri svojih knjigah in se uči? In kakor on, si morajo vsi ljudje iz knjig življenja pridobivati znanje, ki jim je potrebno za napredek.

Ali podobnost med čebelo in učencem je še večja. Podobna sta si tudi v tem, da imata oba nič posebno zaželene sorodnike.

Čebela ima izprijenega sorodnika: čmrlja. Ta prav tako brenči, dostikrat še celo glasneje, leta prav tako od cveta do cveta, včasih pa

⁴ Platon (428—347 pr. Kr.), grški modroslovec.

⁵ Vergil (70—19 pr. Kr.), rimski pesnik.

⁶ Dante Alighieri (1265—1321), največji italijanski pesnik.

⁷ Shakespeare (izg. Šekspir) William (1564—1616), angleški pesnik in dramatik.

sedi tudi na kakšnem balvanu ravno tako resno, kakor da hoče iz njega srkati med — ali po marljivem celodnevem letanju se vrača domov brez medu. Tak je čmrlj!

In kakšen je »čmrlju podoben« učencec? Pred odprto knjigo sedi, prav tako kakor drugi; in lista po nji ravno tako, nemara še marljiveje. Motri liste tako resno, kakor da tudi on srka znanje iz balvana knjige. Mama ga sočutno treplja: »Ubog fant, kaj se moraš toliko učiti?« — On pa le hlini pridnost. Duh mu blodi kdo ve kje, po glavi se mu pode misli druga za drugo, a nobena se ne tiče učenja. In je še dobro, če se mu po možganih ne motajo umazane misli in predstave, zakaj v tem primeru bi prav ves bil podoben čmrlju, katerega ličinke uspevajo, kakor je znano, v smetišču.

Stari zakon v Salomonovih pregovorih z nekaj potezami naznači podobno lenuha, ki »želi in vendar ne doseže«, ki ga »ubijajo njegove lastne želje«, saj je vendar vse njegovo življenje in vse njegovo delo veriga brezplodnih želja in vzdihljajev. Nikoli se ne more o pravem času odločiti, v sleherni nalogi vidi desetkrat toliko težav, kakor jih je res, in nazadnje se potuli. »Matematika je strašno težka, ni se je mogoče naučiti« — reče in zapre knjigo, še preden se je bil resno lotil. Vse poskusi, o vsaki stvari ima nekaj pojma, a temeljito ne zna ničesar. Podoben je onim debelim žepnim nožem, ki nimajo samo klinj, ampak tudi odčepnik, škarje, konzervne odpiralce, gumbne zapenjače, pilico za nohte in dr., a nobena reč ni kaj prida.

Ubog, res ubogi »čmrlj«, ki tako zapravljaš najplodnejša leta svojega življenja!

P. JUSTINIAN WIDLÖCHER O. CAP. — B. P.:

Nekoč bo Bog pokazal pravi naš obraz

Janez Woodward je žalosten in potrten sedel v svoji sobi. V rokah je držal okrvavljeno pismo svojega nečaka Rudolfa Shervina, ki je bil zaprt v angleški ječi zaradi veleizdaje. Ko je prečital pismo, je dvignil glavo in zahvalil Boga za milost katoliške zavednosti, ki je vela iz poslednjih vrstic na smrt obsojenega moža.

Rudolf Shervin je bil izredno nadarjen mladenič. Ves sijaj vseučiliškega življenja, kraljičina naklonjenost, govorniški talent in še mnogo drugega ga je vabilo v prostost in k uživanju časnih dobrin. Vedel pa je, da se čast in slava, ki mu jo ponuja svet, konča z odpadom od svete katoliške Cerkve. Zato je nekega dne iz ljubezni do Boga, do svete Cerkve in do zapeljanega ljudstva, zapustil zavod v Oxfordu in bežal iz domovine. Čez nekaj let se je skrivaj vrnil nazaj kot maziljenec Gospodov, kot duhovnik svete rimske katoliške Cerkve. Kristusa je nosil v svoji duši, Kristusa in njegovo ljubezen je oznanjal svojim rojakom. Z besedo in z gledom jih je utrjeval v sveti veri. Učil jih je ljubiti Gospoda ter zupati vanj, ki je pot, resnica in življenje. Zbiral jih je na skrivnem k najsvetejši daritvi sv. maše, jih krepčal s Kruhom Močnih za uro trpljenja. Pri tem delu pa so ga nekega dne zgrabili biriči in obdolžili veleizdaje. Obsojen je bil na smrt na vislicah. Zadnji dan pred mučeništvom, na praznik sv. Andreja 1581, je z ranjenimi in krvavečimi rokami, ponosen na svoj duhovniški stan, napisal zadnje vrstice svojemu stricu: Kadar bo Gospod Bog, naš najvišji sodnik, snel krinko z našega obraza in pokazal naš pravi obraz — obraz katoličana, takega kot je in mora v resnici biti,

o potem bodo vsi spoznali, kdo ima prav in kdo zares pošteno ljubi resnico in pravico.

Ko je starček čital te vrstice, je skoraj pozabil na sramotno smrt na vislicah in na izgubo svojega nečaka. Srečen je bil, da je ta polagal vso svojo važnost na svoj notranji nadnaravni obraz, ki ga mu je zarisal v dušo Jezus s svojo presveto Krvjo in Cerkev s svojimi milostmi. In tak obraz odločno katoliški in ves božji, je pokazal tudi pred porotniki in kraljičinimi hlapei. S ponosom je priznal svojo vero v poslanstvo Kristusovo in njegove svete Cerkve. Neustrašeno je pozdravil vislice, ki so mu zatemnile njegovo zemsko življenje. Odkrile pa so mu tudi vso svetlobo večnega božjega obličja. Zahrepenel je z vso svojo dušo in z vso svojo katoliško zavednostjo pogledati globoko v vsevidno božje sveto oko.

Ali smo se mi tudi že kdaj veselili svoje katoliške zavednosti? Ali se naše katoliško mišljenje odraža tudi v našem življenju in se zrcali v naših očeh? Se li vedno in povsod zavedamo, da je naša duša oškropljena s Kristusovo Krvjo, obdana z blagoslovom božjega spreminjevanja, združena s tisoči in tisoči v skrivnostnem telesu Kristusovem? Da v posvečujoči milosti božji nosimo v sebi presveto Trojico, v kateri je skrito vse veličastvo večne blaženosti in vsi zakladi milosti, katere nam božji Zveličar deli in posreduje po svoji sveti Cerkvi? Če se tega zavedamo in po tej zavednosti uravnavamo svoje življenje, o potem se le veselimo trenutka, ko bo božja roka popolnoma razkrila naš katoliški obraz.

Veliko jih je, ki so pri svetem krstu in drugih svetih zakramentih, pri pouku krščanskega nauka prejeli mnogo milosti, pa so si pozneje naredili nepristno in čestokrat brezbožno krinko. Njihove oči so iskale snovi in vzrokov, da so potem lahko zasmehovali dogme, ki govore o najsve-tejši božji Materi. Zanikali so, kar potrjujejo tisočere lučke naših majniških oltarjev. Smešili so poslovilno molitev našega Gospoda Jezusa Kristusa in njegov nauk o miru, posvetitvi in resnici. Čitali so vse, kar je v njih sreih moglo zabrisati vsako božično veselje in velikonočno upanje. Naužili so se vsega, kar govori proti osmerim blagrom in njih veličini. Navzeli so se vsakega izdajstva proti Kristusu, njegovi presveti Materi in sveti katoliški Cerkvi. Niso apostatje, a vsaka pocestna šala jim je ljubša kakor resnice katekizma, opomini duhovnika in prisega prvega svetega obhajila. Resnično, kadar bo Kristus razkrinkal take obraze, se bo zdrznil celo on sam pred ustnicami, ki ga niso priznavale, ki so tisoč in tisočkrat z besedo in z dejanjem klicale: »Ne poznam ga!« V njihovih dušah bo videl neizbrisno znamenje, da jih je Cerkev nekoč krstila. Spoznal bo, da so bile te duše nekdanj njegova popolna lastnina, kakor je v izmaličenih potezah in priliznjenem izdajalčevem poljubu spoznal obraz svojega apostola.

Pretresujoč je pogled na ubogega starčka, ki v okrvavljenem pismu čita poslovilne besede svojega nečaka. S tresočim se prstom je obstal pri besedah, ki so se tako svetlo dvigale k Bogu in k njegovi sodbi. Presodil je še enkrat nepozabne poteze, ki so značilne vsem svetim in čistim naše svete katoliške vere in se razveselil, da bo Zveličar spoznal prav tak katoliški obraz na Rudolfu Shervinu. Mučeništvo bo sicer izmaličilo njegov telesni obraz, njegovo telo bo počivalo na pokopališču zločincev, njegov spomin bo onečaščen pred svetom morda za vedno, vendar se bo enkrat dokazala njegova nedolžnost in resnično poštenje.

Kdo izmed nas bi se kakor Rudolf Shervin resnično razveselil, če bi Bog danes s svojo nevidno roko snel krinko z našega obraza in bi s svojim vse prodirajočim pogledom zrl v naše oko in v našo dušo?

Kako se gibljejo tretjeredne skupščine

Tabor v Crensoveih je moral biti radi bolezní g. voditelja Jožefa Klekla preložen. Bog daj gospodu kmalu krepkega zdravja, da bomo lahko prišli sveži in zdravi taborit v Slovensko Krajino.

Tabor pri Sv. Roku nad Šmarjem pri Jelšah se bo vršil v nedeljo 11. julija. Tretjerednikom iz lavantinske škofije je Sv. Rok znan, ker je tam znamenita božja pot. Navodilo za one, ki se bodo pripeljali z vlakom bodi sledeče:

Zadnja železniška postaja je Šmarje pri Jelšah. Ako se kdo pripelje po južni železnici, mora prestopiti v Grobelnem.

Vsi potniki vzemite povratne nedeljske karte.

Posebnost na taboru pri Sv. Roku

V soboto, na predvečer tabora bodo Frančiškovi križarji iz Ljubljane priredili na prostem pred vhodom v cerkev sv. Roka versko igro:

SVETI TARCIZIJ

mučenec presvete Evharistije.

To je prekrasna igra iz prvih časov krščanstva. Prostor pred cerkvijo sv. Roka je jako primeren za igro. Vstopnina bo 2 din za odrasle in 1 din za otroke. Razume se, da je igra za vse, ne samo za tretjerednike. Zato povabite svoje prijatelje. Pričetek igre bo o mraku. Med predstavo igrajo orgle in zvonijo zvonovi.

Pobožnost v soboto zvečer ob 7. uri bo v cerkvi sv. Roka. Po pobožnosti igra. Cela šmarska fara bo pokonci. Pristrčno vabljeni okoličani: Zibičani, Šentštefančani, Ponkavljani, Šentvidčani, Sladkogorčani! Pridite, da vidite nekaj lepega in spodbudnega. Igralci pridejo iz Ljubljane in to nekaj pomeni!

Tretjeredniki iz Ljubljane se odpeljejo z vlakom ob 5.30 zjutraj z glavnega kolodvora. Ljubljanski tretjeredniki, ki se nameravajo tabora udeležiti, naj se priglase na samostanski porti do 7. julija.

Baragovo semenišče. Zopet ste se oglasili dve skupščini z lepim darom, in sicer skupščina v Kamniku 1120 din in skupščina Poljane nad Škofjo Loko 864 din. Na druge skupščine bomo čakali še en mesec in potem bomo zbirko zaključili. Do zdaj se je toliko nabralo, da bomo tretjeredniki lahko imeli v novem semenišču lepo dvorano ali predavalnico, ki jo bomo imenovali: Dvorana sv. Frančiška. Zato bi bilo primerno, da bi prispevali vsi tretjeredniki in vse skupščine. Beseda skupščina nam pove in nas opominja, da moramo skupno delati!

Večna luč v kolegiju.

Ali si ji ti že kaj naročil? Drugi ji naročajo za celi teden ali za več tednov: »Jaz moram iti po svojih dnevnihi opravkih, toda tebe pustim pred Jezusom, da v toplem, živem in ljubečem plamenu kažeš mojo ljubezen in jo hraniš, dokler ne pridem nazaj«. Pred to večno lučjo in pred večnim

Kraljēm se spominja tvojih namenov pri svojih molitvah serafinska mladina. Pretekli mesec so poslali naslednji svoja naročila večni luči in priložili svoj dar 10 din za en teden:

Za en teden: v dober namen Klemenc Ivana, Jekl Rezika, Traven Marija. Po p. Ernestu, Retl Marija, Pahor Ana, Šeme Janez, Pilko Ana, Žalec, 10 neimenovanih, neimenovana iz Brežic, neimenovana za dijaka.

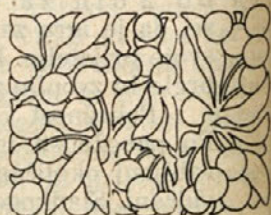
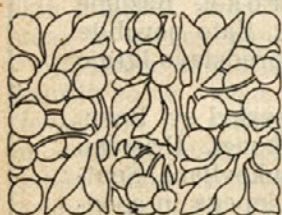
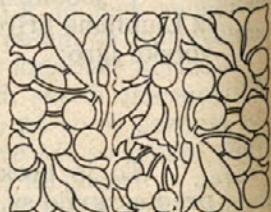
Za tri tedne: Gregorič Marija na čast presv. Trojici v poseben namen, neimenovani v dober namen.

Za pet tednov: Neimenovana v dober namen.

P. ROMAN:

† Avbelj Ivanka

Dne 29. aprila je odšla, kar iznenada poklicana, h Gospodu življenja in smrti gdč. Ivanka Avbelj, članica ljubljanske tretjeredne skupščine. Pokojna gospodična je sestra odličnega in v duhu svetosti umrlega misi-

jonarja p. Engelharda Avbelj, ki je na Kitajskem blizu 30 let z nepopisno ljubeznijo delal v Gospodovem vinogradu, in je sestra našega p. Antona, ki ga ves Maribor pozna kot odličnega kateheta in vzgojitelja mladine.

Gdč. Ivanka je bila otroška vrtnarica. Pred menoj leži cela vrsta dokumentov, ki pripovedujejo o njenem zunanem delu za mladino in otroško skrbstvo.

Že leta 1911 nastopi kot sedemnajstletno dekle v otroškem vrtcu v Spodnji Šiški svojo prvo službo. Noter do zadnjega je bila v tej službi z vsem srcem in vso čiste dobrote polno dušo. Pa ni bila lahka ta pot. Uslužbenki list, ki mi je prišel v roko, pripoveduje o pravem križevem potu take državne nastavljenke. Ne vem kolikokrat premeščena iz enega vrtea v drugega, ker je manjkalo moči, ker je ta ali ona tovarišica obolela. In pokojna Ivanka ni nikoli tožila, četudi je bila državno nastavljena šele 6. dec. 1927 in ji je bila stalnost priznana šele 7. febr. 1929.

Glavna poteza njenega značaja je bila ljubezniva vedrost in prisrčna dobrohotnost. S tem se je tudi uveljavila med otroci, jih učila prvih umetnij, ročnega dela in podobnih otroških »težav«. V družini je bila kot najmlajša iskreno ljubljena, pa je to ljubezen tudi bogato vračala. Kljub temu,

VABILO

na

Tretjeredni tabor **pri Sv. Roku nad Šmarjem pri Jelšah** **dne 11. julija 1937**

SPORED :

1. Od 9.—11. julija duhovne vaje za šmarske in okoliške tretjerednike v farni cerkvi v Šmarju pri Jelšah. Začetek v petek zjutraj ob pol 6. uri s pridigo in sv. mašo. Druga pridiga zvečer ob 7. uri. Po pridigi blagoslov. Isti spored v soboto.

2. V nedeljo 11. julija bo že prvo opravilo za tretjerednike pri Sv. Roku ob 6. uri. Med sv. mašo skupno sv. obhajilo in sprejem novih udov. Duhovne vaje vodita p. Ladislav Hazemali iz Celja in p. Odilo iz Ljubljane.

3. V nedeljo ob 10. uri sv. maša na prostem. Slavnostni govornik preč. g. dekan Franc Gomilšek od Sv. Benedikta v Slov. Goricah. Med sv. mašo bo ljudsko petje.

4. Po sv. maši tabor. Zborovanje vodi šmarski rojak msgr. Vreže. Na zborovanju govorijo laiki tretjeredniki:

Prvi govor: G. Franc Terseglav, urednik iz Ljubljane:
Moderni svetnik in njegove ideje.

Drugi govor: G. Alojzij Mihelčič, župan iz Celja:
Tretjerednik izklesan katoličan.

Tretji govor: Dijak iz Ljubljane:
Tretjerednik na braniku za katoliški tisk.

Popoldne ob 1/3 sklepní govor. Nato slovesna procesija s presv. Rešnjim Telesom. Za sklep bo podeljen papežev blagoslov in vsa množica bo pela zahvalno pesem.

Griček sv. Roka je ena najlepših točk Spodnjega Štajerja, na njem stoji starodavna božjepotna cerkev, ki je biser med cerkvami v Sloveniji. Griček sv. Roka je znan daleč na okoli in je zato najprimernejši kraj za tabor. Prijazen hrib bo privabil k sebi tisoče in tisoče ljudstva. Mnogo tretjerednikov pride tudi iz Ljubljane.

Tretjeredniki! Ta tabor je mišljen za vse celjsko okrožje. Zato vsi tretjeredniki dekanije Celje, Laško, Šmarje pri Jelšah, Kozje, Rogatec in Nova cerkev na plan! Nedelja 11. julija je vaš veliki dan! Po vseh farah se organizirajte in kar le mogoče vsi k Sv. Roku v Šmarje! Tretjeredniki se ne smemo več skrivati, temveč postaviti se moramo v prve vrste kot bojevniki Kristusovi. Prepojimo domovino s Frančiškovim duhom, ki je duh Kristusov, duh evangelija.

Bratje in sestre!

V nedeljo 11. julija boste pokazali in dokazali, kaj vam je III. red, koliko zanj žrtvujete, kako hodite za svojim zastavonošo sv. Frančiškom!

P. Ladislav Hazemali O. M. Cap.,
vizitator III. reda.

Franc Lom, dekan,
voditelj skupščine.

P. Odilo Hajnšek,
prov. komisar.

da je že dolgo časa čutila težko vratno bolezen, je ni nikoli zapustila dobra volja. Učila je naprej, hodila v vrtec in otrokom pomagala, kolikor je le mogla. Večkrat je nosila njihova ročna dela domov, da je tam nadaljevala, kjer so otroške roke omagale.

Od kod je črpala to potrpežljivo vztrajnost in pogum? Dan za dnevom je bila pri sv. maši, dan za dnevom je pristopala k sv. obhajilu. Zavedala se je, da slabo zida, kdor zida brez Gospoda. In tako je pri Njem iskala utehe, iskala moči in vztrajnosti. Že dolga leta je imela navado, da ob sobotah, ni pokusila nobenega sadja. Pa najsi je bila še tolika vročina, najsi ji je prigovarjala sestra, te svoje obljube ni prekršila za nobeno ceno, tudi v boleznih ne.

Redno se je udeleževala tretjerednih shodov in tudi v tem oziru je bila človek, ki svoje dolžnosti resno izpolnjuje.

Ko je odšla v bolnišnico, se je z vso resnobo pripravila tudi za morebitni odhod v večnost, vendar pa je brez vse bojzani in strahu nastopila nič kaj prijetno pot. V torek je bila še v cerkvi, v soboto jo je spremljala dolga vrsta v zadnji zemeljski dom. Veliko število otrok, gđc. koleginje, številni prijatelji in prijateljice, ki so družino in njo spoštovali, so jo spremljali na zadnji poti.

Dobri Bog plačnik za sleherno dobro delo, naj nakloni njeni čisti duši kmalu božji vrt. Njenim domačim pa naj bo zavest, da je le odšla nekaj kratkih dni pred nami, in da je tam svidenje, v najlepšo tolažbo. Vsem, ki so jo poznali in ljubili, zlasti vsem tretjerednikom, jo priporočamo v molitev in blag spomin.

I. ŠAŠELJ:

Kaj pripovedujejo slovenski pregovori o jezi

Ako si jezen, maščuješ sam nad seboj pogrške tistih, ki te žalijo. Bolje je na ozorah se pogoditi, kakor sredi njive se srditi.

Deset šteje prej, predno v jezi rečeš kaj.

Jezen, da bi gade ž njim troval.

Kdor se nad svojimi starši jezi, temu se sreča na vrat obesi.

Kdor v jezi pije in žalosti molči, nikdar dolgo ne živi.

Ljubezen je zakon nebes, črt zakon pekla.

Ponižen odgovor zlomi jezo, čemerna beseda pa jo vžge.

Poreden človek se hudobije drugega veseli in čednosti jezi.

Rahla beseda srd utolaži.

Slednjega človeka jeza obnori.

Tako je jezen, da bi se od zraka prijel (vžgal).

Slovenski pregovori o peklu

Bliže cerkve — bliže pekla.

Bodi z vragom dober, s peklom ti poplača.

Cerkveno je ognjeno, a sirotsko in občinsko je pekleno.

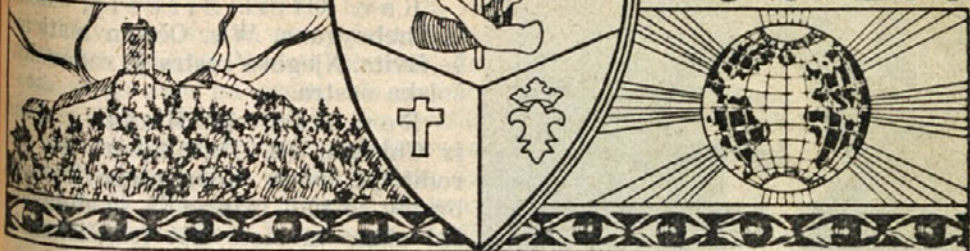
Če bi Bog vse hinavce naenkrat v pekel pahnil, takoj ves ogenj zaduše.

Kletev v pekleno jamo vodi.

Mera in vaga (dobra) v nebesa pomaga, pa tudi (slaba) v pekel.

V pekel je pot gladka in pripravna, a v nebesa ozka in težavna.

Zagotovo pride skopuh v pekel, če ne bo prej vragu kože zmanjkalo, kamor skopuhe zapisuje.

P. ODILO:

Redovne zadeve.

Izpremembe v provinciji.

Dne 16. junija se je vršil pod predsedstvom preč. p. Mihaela Trohe, provincijala iz Zagreba, provincijalni kapitelj slovenske frančiškanske provincije. Kapitelj se je vršil v Ljubljani. Izvoljeno je bilo sledeče provincijalno vodstvo: p. dr. Gracijan Heric, provincijal; p. Valerijan Landergott, kustos; definitorji: p. Bonaventura Resman, p. Teodor Tavčar, p. Krizostom Sekovanič in p. Karol Dijak. — Predstojniki samostanov so: Ljubljana: p. Krizostom Sekovanič, Novo mesto: p. Ludvik Dovč, Kamnik: p. Bernardin Mlakar, Nazarje: p. Emilijan Dovgan, Brežice: p. Emerik Landerdott, Maribor: p. Gabrijel Planinšek, Sv. Trojica: p. Ladislav Pintar, Brezje: p. Hadrijan Kokolj, Vič: p. Teodor Tavčar, Novaštifta: p. Ambrož Remic, Šiška: p. Metod Valjavec, Rocno: p. Bogdan Markelj.

Druge izpremembe: V Ljubljano pridejo: p. Karol Dijak za magistra klerikov, p. Ananija Vračko, za samostanskega vikarja je imenovan p. Odilo Hajnšek, p. Jožef Aljančič kot kaplan pri sv. Cirilu in Metodu, p. Stanislav M. Aljančič. Metodu, p. dr. Stanislav M. Aljančič. Ludvik Dovč in p. Albert Pirc.

V Kamnik prideta: p. Salezij Glavnik iz Amerike kot magister novincev in p. Anastazij Bajuk kot katehet.

V Brežice pride kot katehet p. Konstantin Urankar.

V Mariboru sta nastavljena: p. Tarcizij Toš kot kaplan in p. Baldomir Weingerl kot katehet.

K Sv. Trojici pride p. Maksimiljan Brelih.

Na Brezje prideta: p. Oto Kocjan in p. Otmar Vostner.

Na Vič: p. Benjamin Tomšič kot kaplan in katehet.

Šiška: p. Kalist Langerhole kot kaplan in katehet.

Voditelji in vizitatorji Tretjega reda so bili imenovani:

Ljubljana: p. Odilo Hajnšek, obenem provincijalni komisar in urednik »Cvetja«.

Novo mesto: p. Silvin Lenartič, Kamnik: p. Salezij Glavnik, njegov pomočnik p. Anastazij, Nazarje: p. Kerubin Tušek, Brežice: p. Henrik Damiš, Maribor: p. Gabriel Planinšek, njegov pomočnik p. Baldomir, Sv. Trojica: p. Ildefonz Langerhole, Brezje: p. Otmar Vostner, Vič: p. Krizolog Zajec, Novaštifta: p. Ambrož Remic, Šiška: p. Modest Novak, Rocno: p. Bogdan Markelj.

Nova sv. maša.

Novi sv. maši boste letos samo dve v naši provinciji, in sicer: p. Pelagij Majhenič jo bo pel pri Sv. Trojici v Slov. goricah v nedeljo 18. julija. Pridigal mu bo p. Ladislav Pintar. Drugi novomašnik je p. Engelhart Štucin, ki bo obhajal slovesnost nove maše v frančiškanski cerkvi v Ljubljani 11. ju-

P. dr. Graecijan Uerie
 novi provincijal slovenske frančiškanske
 province.

lija. Novomašni pridigar bo p. eks-provincijal dr. Gvido Rant. Sv. mašniško posvečenje bosta prejela z drugimi škofijskimi novomašniki v Ljubljanski stolnici v nedeljo, dne 4. julija. Isti dan popoldne po litanijah bosta podelila novomašniški blagoslov v frančiškanski cerkvi. Tretjeredniki vabljeni! Novomašnikoma iskrene čestitke.

Nova maša slovenskih frančiškanov v Ameriki.

Za enega novomašnika so letos Amerikanci bogatejši. Tri imajo. Pa seveda po presledku dveh let. Ti novomašniki so:

Rev. Andrej Svete. Rojen je bil v Forest City, Pa. Starši so mu bili doma iz Borovnice, pa sta oba umrla že skoraj pred 20 leti. Eden novomašnikovih bratov je tudi fran-

čiškan, in sicer župnik v Detroitu, Mich.

Rev. Ciril Šircelj, doma iz Sheboygana, Wis. Oče in mati mu še živita. Njegova sestra je redovnica-šolska sestra.

Rev. Alojzij Medic, doma iz Chicaga, Ill. Tudi njemu še oba roditelja živita. Eden njegovih dveh bratov se tudi pripravlja za duhovniški stan, in sicer kot frančiškanski klerik v Lemontu.

Vsi trije so imeli nove maše v nedeljo 23. maja v svojih rojstnih farah. Prvemu je pridigal p. Hugo Bren, drugemu p. Salezij Glavnik, tretjemu pa g. kanonik Oman. Tudi tem novomašnikom preko morja pristrčna novomašniška voščila. Vse naše novomašnike priporočamo tretjerednikom v molitev.

Odperta cerkvena vrata.

Protestantovski župnik cerkve sv. Janeza v New Yorku je pred kratkim sklenil in predlagal tudi drugim, da bi bile tudi protestantovske cerkve, kakor katoliške, čez dan odprte. Prekrasna misel in navada je, da je cerkev vedno odprta, da lahko vanjo stopiš vsak hip, da ubežiš šumeči vsakdanjosti in daš svoji duši malo počitka. Katoličani se moramo zavedati, da je v naših cerkvah živi Bog, naš Zveličar, pa tako malo čez dan na to mislimo, da bi napravili kratek, prijeteljski obisk. Saj ni treba, da bi morali dolgo ostati v cerkvi pred tihim tabernakljem. Zakaj bi ne šli k njemu večkrat in bi mu zaupno povedali: Pozdravljen, moj Zveličar in Gospod, ljubim te in te srčno prosim, blagoslovi moje delo in vse moje stopinje. Za takle pozdrav bi porabili morda eno minuto in koliko blagoslova bi si pridobili. Ali nam ni sv. Frančišek prelep zgled obiskovanja presv. Rešnjega Telesa? Ali ni znana njegova molitev, ki jo je molil pri obiskovanju: »Molimo Te, Gospod Jezus Kristus, tukaj in po vseh Tvojih cerkvah in Te blagoslavljam, ker si s svojim svetim križem svet odrešil.« To bi naj bila molitev tretjerednika

pri obiskovanju presv. Rešnjega Telesa. Morda tudi takrat, ko gremo mimo cerkve, pa nimamo časa, da bi stopili vanjo. No, pa eno minuto časa že lahko dobimo. Vedeti moramo, da smo samo zato na svetu, da imamo čas za Boga. Tretjeredniki po mestih se precej dobro držijo Frančiškovega zgleda in uporabijo vsako priliko, da obiskujejo Gospoda v presv. Zakramentu. Ob vsakem času koga dobiš v cerkvi. Tretjeredniki, pozdravljajte ga s Frančiškovim pozdravom vsaj od daleč, kadar pa greste mimo cerkve, ne pozabite stopiti za trenutek notri.

Molitev pri jedi.

V današnji dobi živimo le prehitro in za marsikaj ni časa. Tako nimamo časa, ko sedemo za mizo, da bi se spomnili na Boga, ki nam je dobrotno mizo pogrnil. Molitev pred jedjo in po jedi prihaja vedno bolj iz mode in vedno bolj redke so družine, kjer oče in mati prekrížata vsaki hleb kruha, preden ga načneta. Nazaj moramo h krščanskim šegam naših pradedov. Prelep zgled nam je zapustil tirolski junak Andrej Hofer. Ko je imel nekóč povabljene goste v gradu sredi Inomosta in je bil obed že končan, so se povabljeni dvignili od mize ter se hoteli brez nadaljnjega podati v sosednjo dvorano, vstane Andrej Hofer in pravi: »Ako ste z menoj jedli, boste z menoj tudi molili. Ako ste od Boga prejeli dobrote, se boste zanje tudi zahvalili.« Gostje so prišli v malo zadrego, toda prekrížali so se in so s svojim junakom glasno in pobožno odmolili očenaš in zdravamarijo. In Hofer je pri tem na ugledu samo pridobil. Tretjeredniki imamo glede molitve pred jedjo in po jedi posebno točko v svojem vodilu. Držite natančno to točko! Kaj pa naj molimo pred jedjo in po jedi. Andrej Hofer je molil očenaš in zdravamarijo. Če to molite, boste gotovo vedno pravo zadeli. Po nekod molijo za obed in za večerjo angelsko pozdravljenje. Tudi to je lepo, če niso člani družine molili te molitve, ko je zvonilo. Sveta Cerkve nam nasvetuje pred jedjo in po

jedi čisto kratko pa pomenljivo molitev. Pred jedjo: Blagoslovi Gospod nas in te svoje dari, ki jih bomo po Tvoji dobroti prejeli. Po Kristusu Gospodu našem. Amen. Oče naš... Zdrava Marija... Molitev po jedi: Zahvalimo Te, vsemogočni Bog, za vse tvoje dobrote. Ki živiš in kraljuješ na vekov veke. Amen. Oče naš..., Zdrava Marija. Opozoriti bi bilo treba: ne predolgi molitev pred jedjo in po jedi, da ne presedajo, nikdar pa ne opustiti popolnoma!

Stiska nas uči moliti.

Ko je leta 1832 začelo vreti po vsej Franciji in so se dogajala različna grozodejstva revolucije, je nenadoma v Parizu izbruhnila kolera. Na mah je bila pozabljena vsaka misel na revolucijo in Parižani so veliko bolj željno in pazljivo prebirali pastirske liste pariškega nadškofa kot govore ministrov. Prišli so takoj do prepričanja, da je bila največja neumnost, odstranjevati križe iz javnih poslopij. Nadškof, ki se je moral skozi 13 mesecev skrivati, je lahko zopet v svoji stolnici opravil slovesno mašo in to pri natlačeni cerkvi. Duhovniki so lahko zopet hodili po ulicah v svojih duhovniških oblekah in pri srčno so jih pozdravljali, ko so hodili od bolnika do bolnika, od umirajočega do umirajočega. Pobožne redovnice so zopet lahko neovirano žrtvale svoje življenje v okuženem zraku bolnišnic.

Vedno je tako. Samo stiska, sila je v stanu, da nam popolnoma odpre oči, odpre oči za skrivnosti, ki jih telesno oko ne more videti in roka ne otipati. Ko se je pripetila grozovita zrakoplovna nesreča v Lakehurstu v Ameriki, ki je v hipu uničila zračnega srebrnega velikana, se je zgodilo, kar se ob takih slučajih navadno zgodi. Nekdo, ki se je pri eksploziji rešil, pripoveduje: »Mislili smo, da smo vsi izgubljeni. Eden je začel glasno moliti. Prav poleg mene je nekdo

klical po duhovniku.« V smrtnem strahu ne pomaga nič Darwin in Nietzsche. Kdor še more, se oklene rajši sv. križa. Kdor še more... Kaj bi ne bilo bolj moško, da bi molili tudi takrat, ko nismo v stiski, da bi molili vedno! Ali nas ne bi Bog rajši uslišal v stiski. Kako so Ljubljančani l. 1895 glasno in javno molili ob stiski potresa. Največji gospodje in najvišji dostojanstveniki so hodili z rožnimi vencami po ulicah. In leta 1918, ob času influence! Ljudje se niso dali zvečer iz cerkva. In danes? Množice se zbirajo na vokalnih cest in kličejo: »Dol s farji!« Zgodovina se ponavlja in poiskali si bodo mnogi zopet založene in zavržene sv. rožne vence.

V slavo katoliškemu misijonarju.

V kongresu Združenih držav Amerike v Washingtonu je bil stavljen in sprejet predlog, naj se 300 letnica o. Marquette-a slovesno obhaja po vsej severni Ameriki. Vse cerkve, vse šole in organizacije naj sodelujejo. Marquette je bil prvi »beli človek«, ki je preiskal kraje ob velikanski reki Mississippi. Bil je redovnik jezuit. Na svojih misijonskih potovanjih je prišel tudi na obalo Gornjega Jezera, kjer je 200 let pozneje deloval med Indijanci naš slovenski rojak, poznejši škof Baraga. Škofija, ki jo je ustanovil naš Baraga, se imenuje marquetteška škofija in tudi sedež škofije je v mestu, ki ima ime po misijonarju Marquette-u. Telesni ostanki svetniškega škofa Barage počivajo v stolnici mesta Marquette.

Molitvenik slovenske matere - tretje-rednice.

Dne 17. maja t. l. je umrla v Ljubljani, in sicer pri Sv. Krištofu pri svojem sinu duhovniku plemenita žena in mati Neža Zakrajšek. Stara je bila 85 let in je bila mati 15 otrok. Bila je vzorna katoliška žena in vzor slovenske matere. Njen pogreb je bil najlepši materin dan, najlepša materina proslava. Njeno rakev so prinesli 19. maja zjutraj v novo cerkev sv. Cirila in Metoda pred majniški oltar.

P. Oto Kocjan, njen spovednik, je opravil slovesno sv. mašo. Po sv. maši je izpregovoril v slovo izbrano besedo g. dr. Fajdiga. Po sv. maši je krenil mrtvaški spreved v Preserje, rojstno faro pokojne, kjer si je sama izvolila zadnji počitek. Pokojnico je pričakovala ogromna množica ljudi. In še ena slovesna sv. maša je bila peta za njeno dušo in zopet je bila izgovorjena beseda v slavo slovenski materi. Posebno pozornost je vzbujal molitvenik pokojne Zakrajškove mame, ki sta ga omenjala oba govornika. Ta molitvenik bi zaslužil, da bi ga vkovali v zlato, ker si je pokojna resnično nagrebla iz njega veliko zlata za večnost. Molitvenik je stara večja knjiga, vsa izrabljena od prstov. Skoraj za vsakim listom je podobica, za nekaterim še več in vsaka podobica pomeni gotovo osebo, ki je zanj pokojna mati molila. Ta molitvenik je imela vsak dan po več ur v roki, gotovo vsako jutro od 5. do 7. ure. Listi so že tako izrabljeni, da se po nekod do polovice lista ne da brati. Ali zavrgla mati molitvenika ni, ker je bilo v njem toliko dragocenih spominov. Molitvenik je že hotel razpadati, pa ga je stara žena sama s tresočo se in nerodno roko zašila, da je zdržal do konca. Drugemu bi ta molitvenik ne pomenil dosti in na zunaj bi bil samo še za v ogenj, ali ker je molitvenik plemenite slovenske matere in je z njim združenih toliko molitev, toliko žrtev, zato je ta molitvenik tako dragocen, za sina p. Kazimirja je pa gotovo najlepša svetinja in najmilejši spomin na svetniško mater. Le škoda, da se vrste tako vzornih mater le preveč redčijo. Mama Zakrajškova, počivajte v miru!

Katoliška družina.

Na Dunaju so obhajali materin dan in kancler Sušnik je govoril materam: »Dve vrednosti na svetu se ne dajo nadomestiti: mati in domovina.« Materam mnogoštevilnih družin je obljubil državni tajnik vsestransko pomoč. Krasna beseda in krasna obljuba z visokega mesta.

Pax
et bonum!

Mir in
vse dobro!

P. ANGELIK:

Prihaja čas, ko bo marsikatert, ki se še ni vpisal v Podporni odsek III. reda, prišel v leta starosti in onemoglosti. Ako ne bo imel tedaj dovolj prihrankov, da bi lahko od njih živel brez skrbi do smrti, ali ne bo imel dovolj velike pokojnine in ne bo našel sorodnikov, ki bi ga ljubeznivo sprejeli na stara leta, tedaj bo nastopila zanj beda in prosjačenjce. Zelo nerodno mu bo tedaj odgovarjati na vprašanje: »Zakaj se pa nisi vpisal pravočasno v Podporni odsek III. reda? Sedaj bi bil lahko preskrbljen!«

Glavni pogoji za vpis v ta odsek so sledeči:

Kdor se hoče vpisati:

1. Mora biti ud III. reda ali se zavezati, da vanj stopi tekom petih let;
2. se mora preživljati z lastnim delom in ne sme biti odvisen od dobrote bližnjega;
3. ne sme biti star nad 45 let;
4. mora biti naročen na »Cvetje« ali se nanj naročiti.

Kdor potrebuje tiskovine za vpis ali želi kakega nadaljnjega pojasnila, se lahko pismeno obrne na »Pax et bonum«, »Podporni odsek III. reda v Ljubljani, Frančiškanska pasaža. Osebno pa lahko tudi na »Župni urad Marijinega Oznanjenja v Ljubljani«.

Večkrat je bilo že v »Cvetju« omenjeno, da so upravni stroški Podpornega odseka tako malenkostni, da sploh ne pridejo v poštev, danes so se pa gotovo povečali, ko je Podporni odsek nastanjen v novih prostorih in so nastavljene nove pisarniške moči, bodisi v pisarni Podpornega odseka, kakor tudi v pisarni Stavbne zadruga »Mirni dom«, ki vrši svoje delovanje z našim denarjem.

Kakor je vsem članom Podpornega odseka III. reda dobro znano, je bila prvotno pisarna Podpornega odseka edino le župnijska pisarna Marijinega Oznanjenja v Ljubljani. Za prvo silo je to šlo, ker si drugače sploh ni bilo mogoče pomagati. Toda čim bolj je napredovalo število tistih, ki so bili vpisani, tem bolj so prihajale na dan tudi razne tozadevne težave. Predvsem je postala župnijska pisarna premajhna, da bi sprejela nove shrambe, ki so postale potrebne zaradi naraščajočega števila članov. Deloma sem imel te stvari v sobi, deloma v pisarni in to je poslovanje zelo otežkočalo.

Vsem tistim, ki so imeli kaj opraviti s Podpornim odsekom med uradnimi urami, je tudi dobro znano, da so prišli včasih po dvakrat ali trikrat zastonj in še niso prišli na vrsto. Zaradi preobilnega števila strank radi župnije, so morali čakati cele ure, preden so prišli na vrsto. Toliko časa imajo na razpolago morda upokojenci, ne pa zaposleni ljudje, ki

so vpisani v našem Podpornem odseku, zato jim je bilo to čakanje večkrat silno nerodno.

Končno pa je treba računati tudi s tem, da se lahko župnik spremeni in novi župnik bi lahko vse uradovanje za Podporni odsek v župnijski pisarni ukinitil in tako bi bilo poslovanje Podpornega odseka silno otežkočeno. Pripravnega prostora, ki bi bil blizu našega samostana, pa vseeno sredi mesta, ni bilo lahko najti, saj vsakdo, kdor razmere pozna, ve, kako težko je dobiti sredi mesta primerno pisarno, ki bi obenem ne bila draga ter bi ne bila izpostavljena nevarnostim, da ji gospodar vsak hip lahko odpove.

Zato smo začeli že drugo in tretje leto, odkar je obstojal Podporni odsek, misliti na to, kje bi dobili kak primeren prostor, da bi bil obstoj in poslovanje Podpornega odseka varen in zagotovljen. Lepa prilika za to se je ponudila, ko so frančiškani sklenili, da bodo zidali serafinski kolegij in frančiškansko dvorano. Serafinski kolegij je potrebovala provincija za vzgojo mladine, dvorano pa je potrebovala župnija, kakor tudi vse organizacije, bodisi župnijske ali frančiškanske sploh. Saj dandanes župnija brez dvorane ne more vršiti svojega dušnopastirskega dela, kakor je to za sodobni čas primerno.

Treba je bilo sedaj misliti na to, da se v projektirani stavbi najde primeren prostor tudi za Podporni odsek III. reda, saj je povsem naravno, da si prvi in tretji red v tem oziřu rada gresta na roko. In res smo našli v graditelju stavbe, tedanjem provincijalu dr. p. Gvidonu Rantu, veliko umevanje.

Seveda je ureditev prostorov, kakor tudi nastanitev pomožnih moči, ki so v pisarni Podpornega odseka, samo po sebi umevno zvezana s stroški.

Kako zmanjšati te stroške? Najlažje na ta način, da isti prostori služijo različnim namenom in tako vsakdo po svoje prispeva, da nosi te stroške. Župnija Marijinega Oznanjenja je sedaj, ko je dobila svojo dvorano, nujno potrebovala prostor za predprodajo vstopnic za dvorano, za razne informacije itd., brez tega dvorana ne bi mogla poslovati, če je drugače še tako lepa in pripravna.

Podporni odsek je potreboval svoje pisarniške prostore in tudi kleti za shrambo arhivov, ki od leta do leta vedno bolj rastejo.

Tretji red končno potrebuje prostorov, da se vendar enkrat izvrši in uresniči njegova davna želja, da bi se na enem mestu, in sicer v središču Slovenije, v Ljubljani, dobivalo vse, kar more podpirati frančiškansko miselnost in duha III. reda, in vse kar potrebujejo voditelji tretjerednih skupščin, da morejo pravilno in smotreno voditi v Sloveniji tako zelo razširjeno organizacijo.

Iz tega je razvidno, da so bili pri iskanju primerne prostora interesirani trije činitelji: župnija Marijinega Oznanjenja v Ljubljani, Podporni odsek III. reda in III. red za svojo Nabavno zadrugo, ki bo v teh prostorih nastanjena, kakor hitro bodo dokončno urejena skladišča in dobavljeni vsi predmeti, ki jih tretjeredniška Nabavna zadruga mora imeti na razpolago.

Ako tako stroške, ki so potrebni za vzdrževanje itd., razdelimo med te tri činitelje, bo vsakdo lahko vedel, da Podporni odsek ne more biti preveč obremenjen. Kdor pa hoče videti natančne račune, se lahko obrne na vodstvo pisarne Podpornega odseka samega.

Vsem Slovincem!

Letos bo 1. septembra minilo 30 let, odkar je bila na Brezjah, največji slovenski božji poti, veličastna slovesnost: kronanje čudodelne podo-be Marije Pomočnice.

Primerno in hvalevredno je, da se spominjamo tega veličastnega dogodka in da pokažemo svojo ljubezen do svetega kraja, ki je drag in ljub vsem Slovincem. Saj se ne imenuje Brezje zastonj slovensko »Čenstohovo« in gorenjski »Lurd«, kamor prihajajo tako radi Slovenci iz naše domovine, pa tudi Slovenci, ki žive v tujih krajih in deželah. Odveč bi bilo opisovati vsa romanja iz bližnjih in daljnih dežel, odveč bi bilo naštevati vsa telesna in duševna ozdravljenja, ki so se izvršila na pri-prošnjo Matere božje na Brezjah. Koliko žalostnih in zdvojenih src je tu našlo tolažbo, koliko obupanih človeških otrok je dobilo pri Materi na Brezjah pomirjenje!

Zato je sveta dolžnost vsakega Slovenca, da se spomni letos Marije Pomočnice na Brezjah! Kako ji hočemo pokazati svojo ljubezen in vdanost?

Prav ob 30 letnici njenega kronanja smo si zamislili, da bi bilo potrebno preurediti prostor pred cerkvijo, da bo že ta prostor pričal o svetosti kraja in da bo že zunanost kazala, da smo blizu svoje matere. Načrt je v splošnem zasnovan tako-le:

Na prostoru pred cerkvijo naj bi nastal velik park, v katerem bodo spomeniki naših zaslužnih mož in Marijinih častilcev. Tu naj bi stal grob neznanega slovenskega vojaka, spomin vseh slovenskih vo-jakov, katerih trupla leže križem sveta, po vseh deželah, kjer je vihrala vojna morija. Spomenik naj bo priča kasnejšim rodovom o velikih žrtvah, ki jih je prinesel slovenski narod za svojo svobodo, dasi se je bojeval za tujo korist. Nekje v parku se bo dvigal steber, iz katerega bo vrela voda, kot simbol vrelca ljubezni Marijinega srca. Na vrhu stebra pa bo kip Marije Pomočnice.

Načrti so izgotovljeni po šoli našega svetovnega mojstra arh. prof. Plečnika, ki je poveril izdelavo osnutkov arhitektu Valentinčiču. Izvedbo tega načrta pa je prevzela Zveza bo-jevnikov, da se tako oddolži umrlim vojakom iz svetovne vojne in da pokrepi vero v pomoč Nje, h kateri so se zatekali v najhujših dneh in pri kateri se zbirajo vsako leto v zahvalo in počaščenje. Prav letos bodo bojevniki petnajstič po svetovni vojni obiskali Brezje.

Zamisel je lepa in velika. Na Vas, dragi Slovenci, pa je, da jo uresničite. Obračamo se torej na vse, ki jim je lepota božje poti »Marija Pomagaj« pri srcu, na župne urade, na naše občine, na denarne zavode in na posameznike, da z gmotnimi sredstvi podpro to lepo akcijo. Na ta način bomo najlepše proslavili 30 letnico kronanja in pokazali, da smo kljub velikim žalostnim trenutkom, ki so nas v tem razdobju zadeli, ohranili vero, da smo vredni nasledniki rodu, ki je izvedel načrte za kronanje.

Še je v nas ljubezen do nebeške Matere, ki bo naše delo blagoslovila. Uslišala in bogato nagradila pa bo tudi vse tiste, ki bodo pripomogli, da bo njeno bivališče na naši Gorenjski tudi na zunaj kazalo čustvo in srce našega naroda. S tem bomo vsemu svetu pokazali, da smo Slovenci res »Marijin narod«.

Slade podpisati:

Dr. Anton Jeglič, titl. nadškof. — Dr. Marko Natlačen, ban. —
Dr. Gregorij Rožman, knezoškof ljubljanski. — Dr. Ivan J. Tomazič,

knezoškof lavantinski. — *P. Bonaventura Resman*, rektor svetišča in gvardijan na Brezjah. — *Dr. Juro Adlešič*, župan ljubljanski. — *Dr. Alojzij Juvan*, župan mariborski. — *Alojzij Mihelčič*, župan celjski. — *Dr. Alojzij Remec*, župan ptujski. — *Ferdo Novak*, načelnik županske zveze. — *Jože Strnad*, tajnik. — *Mirko Ratej*, predsednik zveze bojevnikov. — *Rudolf Wagner*, I. podpredsednik. — *Anton Drobnič*, II. podpredsednik. — *Rudolf Lukež*, tajnik. — *Ivan Gajšek*, blagajnik. — *Rado Šturm*, odbornik.

Nove knjige

Enrica v. Handel-Mazzetti — **Dr. Ivan Pregelj**: **Jese in Marija**. Ljubljana 1936. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena vez. 60 din, broš. 48 din.

Ravno pred 30 leti je prvič izšel v knjižni izdaji roman »Jese in Marija«, ki ga je napisala slovita nemška pisateljica Enrica von Handel-Mazzetti. Roman, ki je njeno najzrelejšo in najpomembnejše delo, je vzbudil takoj silno pozornost, ker je načel kočljivo poglavje versko-kulturnih bojov med luteranstvom in katolicizmom. Dejanje romana se odigrava sredi 17. stoletja v okolici starega zgodovinskega mesta Pechlarn ob Donavi, ko je po protireformaciji zadušeno protestantovsko plemstvo v Avstriji znova začelo dvigati svojo glavo in bilo znova siloma zatrto. V ta zgodovinski okvir, ki je mojstrsko zadet, je postavila umetnica oba glavna junaka Jeseja in Marijo, v katerih se zreali po eni strani vsa gorečnost in strastnost tedanje versko razgibane dobe, po drugi strani pa se nam v njunih postavah razodeva tako pristna in polna človečnost, kot jo more doživeti in ponazoriti samo pravi umetniški oblikovalec. Roman ni samo pogumno, ampak tudi plemenito umetniško dejanje, ki nam more biti danes, v tem usodnem vrtincu križajočih se, na življenje in smrt se borečih nazorov, še mnogo bližji kot pred nekaj desetletji. Knjigo toplo priporočamo.

Jožef N. Seigerschmied, **Dobri Zveličar**. Vrtnice za leto 1937. Ljubljana 1937. Založila uprava Glasnika presv. Srca Jezusovega. Cena vez. 24 Din, broš. 16 Din.

Kakor imamo šmarnice, ki nam leto za letom v srcih vzbujajo ljubezen do Matere božje, tako je namen vrtnic pospeševati ljubezen do božjega Zveličarja in češčenje presv. Srca Jezusovega. V tridesetih premissljevanjih o ljubezni božjega Srca in o skrivnostih iz Jezusovega življenja, nas skuša pisatelj vneti za pobožnost do presv. Srca Jezusovega. Vsem, ki se želijo poglobiti v skrivnost življenja Gospodovega in njegovo božjo ljubezen. Knjižico toplo priporočamo. Glavne skrivnosti iz življenja Jezusovega so v knjigi podane tudi v slikah.

V molitev se priporoča

Colnar Terezija, članica Armade sv. Križa iz Ljubljane. — **Neža Koren** iz Šoštanja, članica Armade sv. Križa.

Zahvala za molitev

I. Č. se zahvaljuje presv. Srcu Jez. Mariji Pomočnici in sv. Jožefu, sv. Tadeju, sv. Mali Tereziki, sv. Don Bosku in s. Mariji Celini za uslišanje večmesečne prošnje.